TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan

Høringsdokument

Utredning av

framtidig videregående skolestruktur

for Nord-Troms

Tromsø 05.10.10

- **Innholdsfortegnelse**

- **Innledning ……. 3**

- **Bakgrunn …….. 4**
  - **Sentrale vedtak knyttet til skolestrukturen i fylket …… 5**

- **Dagens situasjon for videregående opplæring i Nord-Troms ……. 7**
  - **Nordreisa videregående skole …….. 7**
  - **Skjervøy videregående skole ……. 7**
  - **Rekruttering til de videregående skolene i Nord-Troms …… 8**
  - **Lærekontrakter i Nord-Troms ……. 12**
  - **Geografi/pendling …….. 12**
  - **Utvikling i elevtall for Skjervøy og Nordreisa videregående skoler …… 13**
  - **Dagens tilbudsstruktur ……. 13**

- **Demografisk utvikling ……. 15**
  - **Status for kommunene …….. 15**
  - **Utviklingstrekk 15-19-åringer fram mot 2030……. 26**
  - **Forholdet til Finnmark og Karlsøy …….. 26**

- **Næringsutvikling i Nord-Troms …….. 27**
  - **Nord-Troms i tall og tekst …….. 27**

- **Beholdning av høyere utdanning ……. 30**

- **Framtidig kompetansebehov …… 31**

- **Hva ønsker ungdommen i Nord-Troms? …… 31**
  - **Tilbud …….. 31**
  - **Organisering …… 31**

- **Utvikling av ulike undervisningsmodeller …….. 32**

- **Tilbudsstruktur ……. 33**
  - **Kostnader ved nye studietilbud - Nordreisa videregående skole ……... 33**
  - **Kostnader ved tilbudet "Idrettsfag – studieforberedende – naturbruk – ……. 34**
    naturforvaltning og lokale idrettslag" – Nordreisa/Skjervøy vgs

- **Økonomi ……. 35**
  - **Økonomiske innsparinger ……. 35**

- **Hensyn som må tas ved etablering av fremtidig skolestruktur …… 37**
  - **Hensynet til elevenes behov for utdanning (elevperspektivet) …….. 37**
  - **Hensynet til de ansatte (arbeidsplassperspektivet) ……. 38**
  - **Hensynet til lokalsamfunnet og regionen (distrikts-/lokalsamfunnspersp.)….. 39**
  - **Hensynet til eierinteresser og økonomi (det økonomiske perspektivet) …….. 39**

- **Noen erfaringer med det 13-årige skoleløpet ……. 39**

- **Konsekvenser for busstransporten hvis skolestrukturen for skolene endres……. 41**

- **Modeller for en framtidig skolestruktur i Nord-Troms …… 43**

- **Personellmessige konsekvenser ved endret struktur i Nord-Troms …… 47**

- **Oppsummering ……. 48**

- **Konklusjon ……. 48**

- **Innledning**

Fylkestinget gjorde i sitt møte 01.12.2009, sak 98/09, ”Skolestruktur i Troms”, pkt. 4, slikt vedtak:

”Fylkestinget ber fylkesrådet vurdere å opprette Nord-Troms videregående skole fra og med høsten 2011. Ledelsen ved de to skolene i Nord-Troms får i oppgave å samordne tilbudet i regionen i samarbeid med fylkesrådet. Dette arbeidet skal også gi en økonomisk utgifts - reduksjon i tråd med forventingene i budsjett/økonomiplan.”

For å få et best mulig grunnlag for å ta sin beslutning opprettet Fylkesrådet et utvalg som skulle gå gjennom dagens skole- og tilbudsstruktur, samt økonomien, med tanke på å komme med forslag til en framtidig bærekraftig struktur for videregående opplæring i Nord-Troms. Følgende mandat ble gitt gruppen:

1. Arbeidet skal gi fylkesrådet et godt beslutningsgrunnlag for å vurdere om Nord-Troms videregående skole skal opprettes.
2. I dette arbeidet inngår også å vurdere tilbudsstrukturen i Nord-Troms- regionen.
3. Dette arbeidet skal gi en økonomisk utgiftsreduksjon i tråd med forventningene i budsjett/økonomiplan.

Fylkesrådet tok høyde for å få med flest mulig parter som kunne ha interesser i en framtidig skolestruktur i Nord-Troms. Utvalget har derfor hatt representasjon fra ledelsen ved begge de berørte videregående skolene, en elevrepresentant, arbeidstakerorganisasjonene, verne - tjenesten, fylkesutdanningssjefen, regionrådet i Nord-Troms, næringsforeningene i Skjervøy og Nordreisa, samt Universitetet i Tromsø. Følgende personer har sittet i utvalget:

- Olaug Bergset — rektor Nordreisa videregående skole
- Ronny Laberg — rektor Skjervøy videregående skole
- Magne Reigstad — hovedtillitsvalgt Utdanningsforbundet
- Reidun Pedersen — hovedtillitsvalgt Fagforbundet
- Katrine Gregussen — elevrepresentant
- Håkon Figenschou — ass. fylkesutdanningssjef Troms fylkeskommune
- Tor Ødegård — personal- og organisasjonssjef Troms fylkeskommune
- Eirik Kristiansen — Nordreisa næringsforening
- Arne Roger Jørgensen — Skjervøy næringsforening
- Roy Waage — Nord-Troms regionråd
- Ådne Danielsen — Universitetet i Tromsø
- Jorunn Nyheim — spesialrådgiver personal-/org.sent.Troms fylkeskommune
- Sture Flaaten — spesialrådgiver utdanningsetaten Troms fylkeskommune

Utvalget har hatt 7 møter vekselvis på Skjervøy, i Nordreisa og i Tromsø og har behandlet ulike relevante temaer (se prosessplan). Det er i prosessen hentet inn kompetanse fra Universitetet på teknologisk utvikling på utdanningsområdet, samt utviklingen innen nettbasert undervisning. I tillegg har ungdomsrepresentanter fra Nord-Troms vært invitert for å si sin mening om hva som bør endres for å gjøre Nord-Troms mer attraktiv for ungdommen, og bremse søkningen ut av regionen. Regionrådet har også bidratt med informasjon om muligheter og utfordringer for regionen.

- **Bakgrunn**

En av de viktigste forutsetningene for at næringslivet i fylket skal kunne videreutvikles og ha en sterk posisjon er at det er god kvalitet i utdanningen. En god videregående opplæring er en forutsetning for videre studier og arbeid. Fylkesrådet ønsker å tilrettelegge for økt innsats og videreutvikling av den videregående skolen, blant annet for å kunne tilby etter- og videre - utdanning og for å realisere målsettingen om økt gjennomføring, økt læringsutbytte, samt stimulerende og inkluderende læringsmiljø. Samtidig er det behov for å ha egne ressurser til å drive prosjekt- og forsøksvirksomhet for å videreutvikle skole-Troms.

For å kunne realisere disse målsettingene innenfor dagens budsjettrammer er det blant annet nødvendig å gjøre noe med skolestrukturen. Sentrale signaler fra regjeringshold er at det ikke kan forventes vesentlig økning i budsjettrammene til fylkeskommunene i årene fremover. I tillegg har fylkeskommunene overtatt ansvaret for vegnettet, noe som legger et sterkere press på den interne fordelingen av midlene i fylkeskommunen.

Den videregående opplæringen i Troms har flere sentrale utfordringer:

- Utdanningssektoren har hatt et betydelig merforbruk de siste par årene til tross for et omfattende arbeid for å redusere kostnadene.
- De siste årenes elevtallsøkning har i hovedsak vært i Tromsø. Elevtallet i distrikts-Troms er imidlertid betydelig redusert siden 1980-tallet. SSB`s prognoser for årene frem til år 2030 viser en fortsatt nedgang i elevtallet i alle regioner bortsett fra Tromsø.
- Det er et potensial for arealeffektivisering ved de videregående skolene på 55 000 kvm. Dette utgjør 1/3 av det totale undervisningsarealet.
- Nåtidens skolestruktur er utformet på 1980-tallet, er svært kostnadskrevende og ikke tilpasset dagens og fremtidens krav til universell utforming.
- Tilbud med få elever er svært kostnadskrevende.
- Det var skoleåret 2009/2010 779 ledige elevplasser ved de videregående skolene.
- Det er færre elever i Troms som fullfører videregående opplæring på normert tid enn landsgjennomsnittet.
- Troms kommer dårligere ut enn landsgjennomsnittet på den nasjonale Elevundersøkelsen.
- Troms kommer også dårligere ut enn landsgjennomsnittet på en del nasjonale prøver.
- Det er problemer med å skaffe nødvendig antall læreplasser.

Flere av disse utfordringene lå til grunn da Fylkestinget i 2006, sak 57/06, behandlet meldingen om ”Det kunnskapsrike nord”. I meldingen lå det forslag om endringer i skole - strukturen for videregående opplæring i Troms. Flertallet i Fylkestinget sluttet seg imidlertid ikke til disse forslagene, men vedtok i stedet å innføre en modell med regionskoler i fylket. Fra mars 2007 ble modellen prøvd ut i Midt-Troms med skolene Høgtun, Bardufoss og Sjøvegan, samt i Sør-Troms med Heggen og Skånland. Etter to år ble modellen evaluert og viste ingen vesentlige effekter verken på kvalitet eller økonomi. I prøveperioden var det ikke aktuelt å røre skolestrukturen. De politiske signalene var at en ønsket forutsigbarhet i utdanningspolitikken og at de vedtatte strukturer skulle ligge fast frem mot 2014. Kun dersom det ble vesentlige endringer i demografi og elevtall skulle skolestrukturen tas opp til vurdering.

SSB`s prognoser har imidlertid vist at det i perioden frem mot 2030 vil være en reduksjon i elevtallet i alle våre skoleregioner utenom Tromsø. I tillegg til at Troms fremdeles har de samme utfordringene som i 2006, har den økonomiske situasjonen forverret seg betraktelig. På tre år har utdanningssektoren samlet hatt et overforbruk på om lag 77 millioner kroner. Troms er også et av fylkene i Norge med dyrest skolesektor. Det er derfor nødvendig å gjennomføre tiltak som får ned utgiftene vesentlig, i første omgang for å kunne drive innenfor vedtatte budsjettrammer, men også for å frigjøre midler til å heve kvaliteten i skolen.

Under behandlingen av budsjettoppfølgingen i fylkestinget i juni 2009, der prognosene viste et underskudd i utdanningssektoren på nærmere 30 millioner kroner, signaliserte fylkesrådet at man ville komme tilbake til fylkestinget med en sak om hvilke grep som var nødvendig for å komme i økonomisk balanse. Fylkestinget og fylkesrådet var tydelige på at dette også ville innebære en debatt om skole- og tilbudsstrukturen.

Flere viktige vedtak ble gjort i Fylkestinget i desember 2009, samt juni 2010, for å bidra til å nå målsettingen om å heve kvaliteten. Vedtak er gjort for Sør-Troms og Midt-Troms, mens arbeid pågår for Tromsø-regionen. Nord-Troms står nå for tur for en kritisk gjennomgang av skolestruktur, tilbudsstruktur og økonomi.

- **Sentrale vedtak knyttet til skolestrukturen i fylket**

Fylkestinget gjorde i sitt møte 01.12.2009, sak 98/09, ”Skolestruktur i Troms”, slikt vedtak:

1. Fylkestinget vedtar følgende tiltak for å redusere kostnadene og frigjøre midler til å utvikle kvaliteten i den videregående skolen i Troms.
2. Fylkestinget slår sammen Høgtun videregående skole og Bardufoss videregående skole. Skolene slås administrativt sammen fra 1. januar 2010.
3. Fylkestinget samlokaliserer Skånland videregående skole med Heggen videregående skole. Det skal imidlertid fortsatt gis et tilbud om opplæring for elever fra Sigma Nord.
4. ***Fylkestinget ber fylkesrådet vurdere å opprette Nord-Troms videregående skole fra og med høsten 2011. Ledelsen ved de to skolene i Nord-Troms får i oppgave å samordne tilbudet i regionen i samarbeid med fylkesrådet. Dette arbeidet skal også gi en økonomisk utgiftsreduksjon i tråd med forventingene i budsjett/økonomiplan.***
5. For å stimulere til økt rekruttering innenfor den blå varianten av naturbruk vil fylkestinget gi søkere fra Troms fylke, fra skoleåret 2010/2011, tilbud om et utdanningsstipend på kr. 30 000.
6. Fylkestinget ber fylkesrådet gå grundig gjennom skolestrukturen i Tromsø med tanke på å finne gode innsparinger. Slike innsparinger kan være samarbeid eller samlokalisering og endring av tilbudsstruktur.
7. Fylkestinget ber om en utredning av fremtidig skolestruktur i Midt-Troms og eventuell bygging av ny videregående skole.
   Skolene som skal inkluderes i utredningen er Bardufoss, Finnfjordbotn, Høgtun, Sjøvegan, Senja og Nordborg.
8. Fylkestinget ber fylkesrådet utrede alternative måter å drive en landbruksutdanning i Troms med tanke på å styrke denne.
9. Det settes en grense på minimum åtte elever innenfor ett programområde. Dersom tilbudet er det eneste i fylket kan denne minimumsgrensen vurderes. Fylkestinget ber om at denne bestemmelsen tas inn i de vedtatte prinsipper for rullering av tilbudsstrukturen. Fylkesrådet vurderer linjestrukturen når søkertallene foreligger.

10. Dialog og samarbeid mot Sametinget i utdanningssaker som berører samisk språk og kultur må ivaretas i tråd med samarbeidsavtalen mellom Troms fylkeskommune og Sametinget.
11. Fylkestinget ber fylkestrådet komme med sak vedrørende fremtidig utnyttelse evt. utleie/ salg av skolebygninger/skolearealer som ikke er i bruk.

Ovennevnte vedtak medførte at det ble opprettet tre arbeidsgrupper som fikk i oppgave å utrede:

- Framtidig landbruksutdanning i Troms
- Framtidig skolestruktur i Midt-Troms
- Gjennomgang av skolestrukturen i Tromsø

Utredningene fra de tre ovennevnte arbeidsgruppene ble lagt fram for Fylkestinget i møte 15.06.10. Utredningene om ”Framtidig landbruksutdanning i Troms” og ”Framtidig skole - struktur i Midt-Troms” ble slått sammen og lagt fram i samme sak, 33/10, med navnet ”Skolestruktur Midt-Troms”, hvor det ble gjort slikt vedtak:

1. Senja videregående skole rendyrkes og videreutvikles som naturbruksskole. Dagens modell med egen gårdsdrift beholdes.
2. Foreslåtte innsparinger på 2,5 mill. kr. knyttet til gårdsdriften ved Senja og Rå gjennomføres.
3. De yrkesfaglige utdanningsprogrammene elektrofag (EL) og teknikk og industriell produksjon (TIP) flyttes fra Senja videregående skole til Finnfjordbotn vidaregåande skole.
4. Finnfjordbotn vidaregåande skole - avdeling Sørreisa med studietilbudet restaurant- og matfag samlokaliseres fysisk med Finnfjordbotn vidaregåande skole.
5. Skolestedet Høgtun samlokaliseres fysisk med BardufossHøgtun videregående skole, skolested Bardufoss. Bygningsmassen ved Bardufoss dimensjoneres og oppgraderes ved nybygg, renovering og sanering. Det gjennomføres en egen navneprosess for den nye skolen.
6. Sjøvegan videregående skole videreføres som egen skoleenhet, samtidig som det ses på muligheten for et samarbeid med kommunen om et 13- årig skoleløp. Ved løsninger innenfor det 13-årige skoleløpet kan eksempelvis ungdomstrinnet ved lokale grunnskoler drives med basis i et felles lærermiljø for grunn- og videregående skole, eventuelt også med delt driftsansvar innenfor samme bygningsmasse.
7. Det foretas en revidering av samarbeidsavtalen mellom Troms fylkeskommune og Nordborg videregående skole, slik at det skapes en forutsigbarhet i planleggingen av framtidige undervisningstilbud.
8. Senja videregående skole slås administrativt sammen med Finnfjordbotn vidaregåande skole. Det gjennomføres en egen navneprosess for den nye skolen.”

I samme møte 15.06.10, ble det i sak 34/10 ”Skolestruktur i Tromsø-regionen” gjort slikt vedtak:

”Fylkestinget viser til Tromsø-utvalgets rapport og saksfremlegget og ber fylkesrådet:

1. Videreføre arbeidet med en mer effektiv skoledrift i Tromsø-regionen som reduserer bygningsmassen i Tromsø. Opplæringstilbudene organiseres slik at oppfyllingsgraden blir mest mulig optimal.

2. Legge frem en sak for fylkestinget som foreslår de nødvendige tiltakene."

De vedtak som så langt er gjort innebærer at det i Sør-Troms er tatt nødvendige strukturelle grep gjennom samlokaliseringen av Skånland og Heggen videregående skole. I tillegg innebærer vedtakene for Midt-Troms sentrale strukturelle grep som det vil ta noe tid å få effektuert. Når det gjelder Tromsø-regionen gjenstår et arbeid for å effektivisere skoledriften som også reduserer bygningsmassen. Dette arbeidet videreføres og skal når det er ferdig legges fram for fylkestinget. Siste region i denne gjennomgangen er Nord-Troms.

• Dagens situasjon for videregående opplæring i Nord-Troms

I regionen Nord-Troms er det i dag to videregående skoler; Nordreisa og Skjervøy.

o Nordreisa videregående skole

Nordreisa videregående skole er en kombinert videregående skole som ble startet opp i 1975, og tilbyr følgende utdanningsprogrammer skoleåret 2010/2011:

Studieforberedende program (ST) VG1,VG2 og VG3, Elektrofag (EL) VG1 og Elenergi VG2,Teknikk og industriell produksjon (TP) VG1 og Kjøretøy (TP) VG2, Helse- og sosialfag (HS) VG1 og Barne- og ungdomsarbeider (HS) VG2, Bygg- og anleggsteknikk (BY) VG1, Design og Håndverk (DH) VG1, Transport og logistikk (SA) VG2. Fra dette skoleåret tilbyr skolen praktisk yrkeskvalifisering VG1.

Skolen tilbyr også påbygging til generell studiekompetanse, for elever som har gått to år på yrkesfag. I tillegg tilbyr skolen tilrettelagt opplæring. Skolen har landslinjer for studie - spesialisering for langrenn og skiskyting (4-årig).
Skolen gir undervisning i nordsamisk til 43 elever ved andre videregående skoler i Troms via lyd/bilde. I tillegg har skolen 30 egne elever som har samisk på ulike nivå. Dette er en del av rollen som ressursskole for samisk.

Tabell 1. Data om skolen

Elever pr. 15.09.10	327
Undervisningsareal, m2	7534
Budsjett 2009	32.8 mill. kr
Regnskap 2009	- 3.4 mill. kr.
Pedagogisk personale	53.06 *
Øvrig personale	18.09 *
Lærertetthet	5.4 *

* Tall pr. 25.08.09. Regnskapet for 2009 inneholder kostnader på ca. 0.7 mill. kr. knyttet til samiskundervisning ved andre videregående skoler i Troms.

o Skjervøy videregående skole

Skjervøy videregående skole ble etablert i 1975 som en filial under Nordreisa videregående skole, og holdt da til i leide lokaler. Skolen fikk egen status i 1977, og i 1990 stod nytt bygg ferdig.

Skjervøy videregående skole er i dag den minste skolen i fylket. Skolen har mange samarbeidspartnere som brukes i prosjekt til fordypning og i andre sammenhenger. Den har også etablert samarbeid med Tsjekkia og Frankrike som har vart over flere år. Skolen har videre fagskoletilbud innen Næringsmiddelteknikk og Kreftomsorg og lindrende pleie.

Skolen tilbyr følgende utdanningsprogrammer skoleåret 2010/2011:

Studiespesialisering (ST), VG1, Helse- og sosialfag (HS), VG1 og VG2 – Helsearbeiderfag, Naturbruk (NA), VG1 og VG2 – Akvakultur, samt Restaurant- og matfag (RM), VG1.

Tabell 2. Data om skolen

Elever pr. 15.09.10	68
Undervisningsareal, m2	3365
Budsjett 2009	18.4 mill. kr
Regnskap 2009	- 60.000 kr.
Pedagogisk personale	15.0 (+ 3.3 st. i fagskolen)
Øvrig personale	8.15
Lærertetthet	4.5

- **Rekruttering til de videregående skolene i Nord-Troms**

Lyngen og Storfjord kommune har historisk sett orientert seg mot Nordkjosbotn videregående skole og skoler i Tromsø for å ta sin utdanning. Denne søkergruppen utgjør en stor andel av søkere hjemmehørende i Nord-Troms. Totalt var det registrert 650 elever hjemmehørende i Nord-Troms pr. 15.09.10. Av disse er 201 hjemmehørende i Lyngen og Storfjord kommune. 189 av disse har på grunn av orienteringen mot Nordkjosbotn og Tromsø søkt ut av regionen.

Tabell 3 viser registrerte elever pr. 15.09.10 for skoleåret 2010/2011 fordelt på kommuner og skoler pr. 01.10.10. Kilde SATS.

	BARDUFOSS	BREIVANG	BREIVIKA	FINNFJORDB	HEGGEN	KONGSBAKKE	KVALØYA	MARITIME	NORDKJOSBO	NORDREISA	RÅ	SENJA	SJØVEGAN	SKJERVØY	STANGNES	TROMSDALEN	Totalt
Andre fylker	7	1		1			1		1	1		1			1	1	15
Balsfjord	24	13	16	4	1	5	4	16	100			11	2			13	209
Bardu	97	1	1	3		1				2			47				152
Berg	8	2		14		2		2				3				3	34
Bjarkøy	1				6			1			10				2		20
Dyrøy	6		3	4	1			2	1			1	26			4	48

Finnmark fk	2	1	4	1		5	2	5	5	11	1				1	3	41
Gratangen	7				2							2	21		3	4	39
Harstad	5	2	18	4	363			10	3		158	4			430		997
Ibestad	2	1	2		8			1	1		4		7		18		44
Karlsøy		9	19	1		7	9	11	1		1	4			3	12	77
Kvæfjord					37			1			54	1			50		143
Kvænangen	1	3						1	1	27				3		1	37
Kåfjord	2	4	10	1		7	3	3	2	52				5	1	3	93
Lavangen	8	1	1									1	21		1		33
Lenvik	71	4	12	183		6	1	22	1	3	1	60	3		2	5	374
Lyngen	1	5	18	3	2	4	7	23	42	3	1	5		2		11	127
Målselv	206	8	5	10	3	5		1	4	1		3	5	1	1	1	254
Nordland fk	1		2	1	25		2	2		1	1				16		51
Nordreisa	1	2	5		1	2	5	3		170				4		1	194
Salangen	13	1		2						1		1	82		1		101
Skjervøy		3	10	6		4	2	4		34			2	46	1	12	124
Skånland	1	1		1	54			1		2	6	1	1		43		111
Storfjord	3	5	9	2		4	3	4	33	1						2	66
Sørreisa	48	3	4	48		2		4				4	3		2	1	119
Torsken	9			13				6				3			4	1	36
Tranøy	11	2	2	13	4	1		2		1	1	7			5		49
Tromsø	20	314	497	9	2	570	362	265	12	5	1	29	3	5	6	462	2562
Ukjent	2	1	1	6	6	3	1			8	2				2		32
Totalt	**557**	**387**	**639**	**330**	**515**	**628**	**402**	**390**	**207**	**323**	**241**	**141**	**223**	**66**	**593**	**540**	**6182**

Tabellen viser at primærrekrutteringen til de to videregående skolene i Nord-Troms er de fire kommunene Kåfjord, Kvænangen, Nordreisa og Skjervøy.
Nordreisa videregående skole har sin viktigste rekruttering fra egen kommune, men har også en del elever fra Kåfjord, Kvænangen og Skjervøy. Skjervøy videregående skole rekrutterer primært fra egen kommune, men på grunn av svakt elevgrunnlag og få tilbud, søker flere fra kommunen seg til Nordreisa samt til andre skoler i fylket. Av Nordreisas elever går 10.4% utenfor Nord-Troms, mens 34.4% av Skjervøys elever går utenfor regionen. De samme tallene for Kvænangen er 18.9% ut av regionen, mens Kåfjord har 39.4% som tar sin utdanning utenfor regionen.

Figur 1. Hvor går elevene fra Skjervøy på skole?

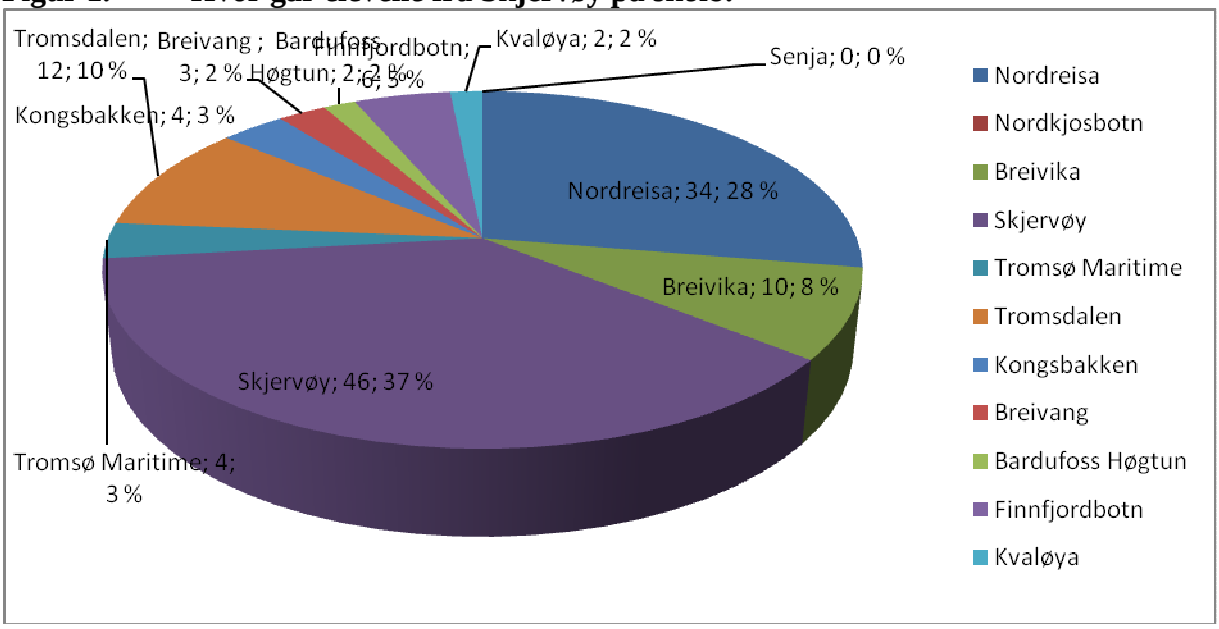

Figuren viser at 37% av elevene fra Skjervøy kommune går på Skjervøy videregående skole, mens 28% går på Nordreisa videregående. De resterende går på videregående skole utenfor regionen. Dette skyldes hovedsakelig at elevene må ut av regionen for å kunne ta sin utdanning innen noen av utdanningsprogrammene.

Figur 2. Hvor går elevene fra Nordreisa på skole?

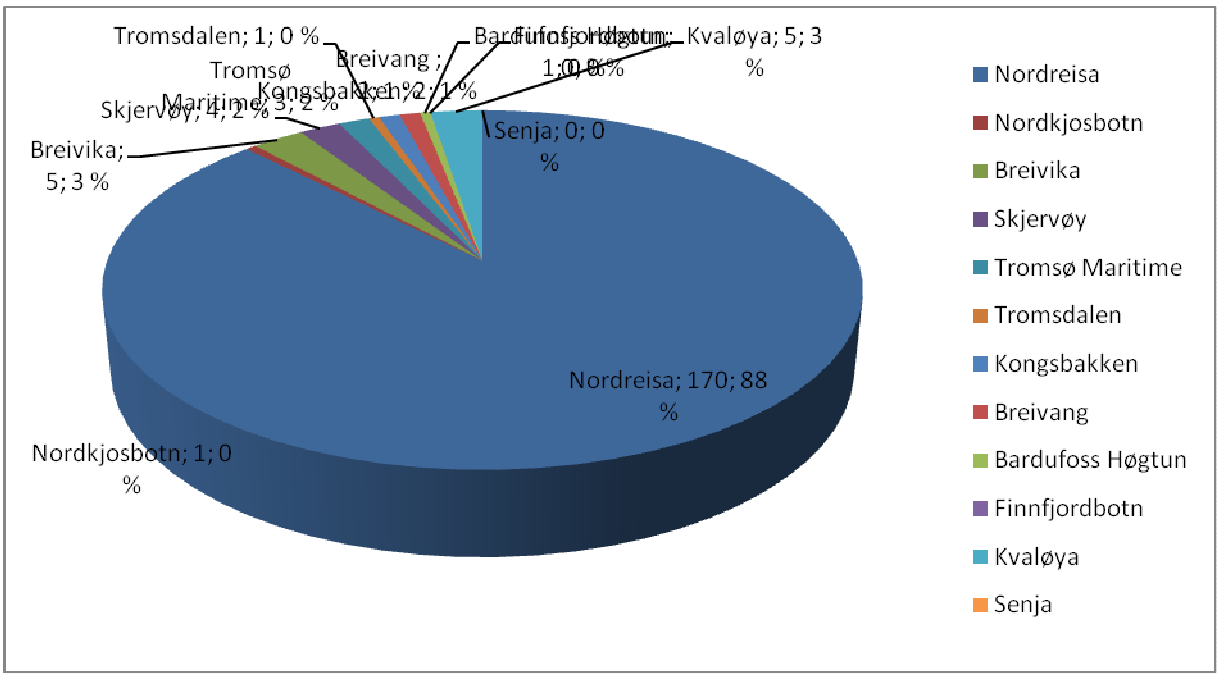

Figuren viser at elevene fra Nordreisa primært går på nærskolen, 170 av 194, eller 87.6%. Motivene for valg av skoler utenfor regionen er nok flere, men primært er det mangelen på utdanningsprogram, samt utferdstrang som gjør at noen elever fra Nord-Troms går på skoler utenfor regionen. Flere års usikkerhet knyttet til framtiden til Skjervøy videregående skole og

dens tilbud, kan nok også ha bidratt til at spesielt Skjervøy har søkere som søker seg ut fra regionen.

Tabell 4 viser hvordan elevene fordeler seg på de ulike utdanningsprogrammene som gis skoleåret 2010/2011 pr. 01.10.10. Kilde SATS.

Radetiketter	AO	BA	DH	EL	HS	ID	MD	ME	MK	NA	PÅ	RM	SA	SS	ST	TP	Totalt
BARDUFOSS	8	46	39	80	28	77			81		16				104	78	557
BREIVANG			91		157				76						63		387
BREIVIKA		1		86	120				121		72	110		1		128	639
FINNFJORDBOTN					17						21	51		28	213		330
HEGGEN							64				5				446		515
KONGSBAKKEN							146								482		628
KVALØYA		91			13						78				220		402
MARITIME				72							60			161		97	390
NORDKJOSBOTN				46	30						10	13			83	25	207
NORDREISA	6	10	10	33	35			1			18		2	2	176	30	323
RÅ					69	78				26	18	50					241
SENJA				24						89						28	141
SJØVEGAN					43						25	11		26	91	27	223
SKJERVØY					19					19		10			18		66
STANGNES	1	52	63	71	58				61		82		15	44	36	110	593
TROMSDALEN						221									319		540
Totalt	**15**	**200**	**203**	**412**	**589**	**376**	**210**	**1**	**339**	**134**	**405**	**245**	**17**	**262**	**2251**	**523**	**6182**

Utfordringene knyttet til Nord-Troms er, i tillegg til tidligere nevnte utfordringer for videre - gående opplæring i Troms, reduserte ungdomskull og en viss søkning ut av regionen. Dette har spesielt rammet Skjervøy videregående skole som forrige skoleår, samt inneværende år, har hatt noen og seksti elever og reduserte studietilbud. Prognosene fram mot 2030 viser en fortsatt reduksjon av antall 15-19 åringer. Dette vil stille krav til en bedre samordning av studietilbudene i regionen for å kunne gi ungdommene et kvalitativt best mulig tilbud.

Tabell 5 viser antall elever fra Lyngen og Storfjord som går på skole i Nord-Troms

	Lyngen	Storfjord	Totalt antall elever fra Lyngen og Storfjord skoleåret 2010/2011
Skjervøy videregående skole	2	0	201
Nordreisa videregående skole	7	3	

På grunn av orienteringen mot Nordkjosbotn og Tromsø er det bare ca. 6% av søkerne fra Lyngen og Storfjord som tar sin videregående utdanning ved de to videregående skolene i Nord-Troms.

En vurdering av fremtidig skolestruktur i Nord-Troms krever, ved siden av fokus på den demografiske utviklingen, også et blikk på regionens framtidige kompetansebehov ved å studere regionens planer for næringsutvikling. I tillegg er det viktig å ta hensyn til det faktum at regionen har en lavere andel i befolkningen med høyere utdanning enn resten av fylket og landet for øvrig. Det er forskjeller mellom kommunene på dette området.

Avstanden til de andre videregående skolene i fylket er også slik at det begrenser elevenes valgmuligheter. I de tilfeller hvor elevene har søkt tilbud som gis ved de to videregående skolene i regionen vil de bli geografidirigert dit. Dersom elever søker utdanningsprogram som ikke tilbys i Nord-Troms vil de bli behandlet på linje med andre søkere. Avstandene er imidlertid så store at de da må flytte på hybel for å ta sin utdanning.

En annen utfordring er også møtet mellom de tre kulturer, norsk, samisk og kvensk, som fordrer spesiell kompetanse for å ivareta deres kulturelle særpreg.

- **Lærekontrakter i Nord-Troms**

Pr. 04.08.10 var det 52 søkere til læreplass hjemmehørende i Nord-Troms. Disse var spredt på hele 26 ulike fag. Det har i år vært spesielt vanskelig å få læreplass. Formidlingen foregår imidlertid fortløpende, og det er foreløpig uklart hvor mange fra Nord-Troms som fått seg læreplass. Tallene for 2010 vil derfor kunne bli noe høyere. Tabellen under viser hvor mange nye årlige lærekontrakter som er inngått i de forskjellige kommunene i Nord-Troms i perioden 2007-2010.

Tabell 6 viser antall <u>nye</u> inngåtte lærekontrakter i Nord-Troms i perioden 2007-2010
Kilde: BRIO

Kommune	2007	2008	2009	2010	SUM
Kvænangen	1	1	1	1	**4**
Kåfjord	4	1	3	2	**10**
Lyngen	6	7	4	2	**19**
Nordreisa	21	13	21	21	**76**
Skjervøy	11	8	12	3	**34**
Storfjord	5	2	-	1	**8**
SUM	**48**	**32**	**41**	**30**	**151**

Tabellen viser at Nordreisa og Skjervøy har hatt det største inntaket av lærlinger de fire siste årene. I tillegg til ovennevnte nye lærekontrakter kommer de løpende kontraktene hvor lærlingene er inne i sitt andre læreår, verdiskapingsåret.
Lærlingene rekrutteres fra alle Nord-Troms-kommunene, og kommer fra flere skoler enn Nordreisa og Skjervøy videregående skole.

- **Geografi/pendling**

Avstandene i Nord-Troms gjør at det ikke er mulig for alle elevene å bo hjemme for å ta sin videregående opplæring. Elevene fra Storfjord og Lyngen kommune pendler daglig til Nordkjosbotn videregående skole, mens de som tar sin skolegang i Tromsø hovedsakelig er hybelboere. For elever fra Kåfjord og Kvænangen er det noen som pendler daglig, mens noen har valgt å bo på hybel for å slippe daglig pendling.
Det er ikke satt opp ekstra skoleskyss for å frakte elevene til de to videregående skolene i regionen. De elevene som pendler gjør dette med ordinær rutegående skyss. Det påløper således ikke ekstra kostnader knyttet til elevtransport pr. i dag.

Regionrådet og skolene rapporterer imidlertid om utfordringer knyttet til den rutegående elevtransporten hvor transporten mellom Skjervøy og Nordreisa ikke korresponderer med transporten fra Kåfjord til Nordreisa. Dette gjør det svært vanskelig for elever fra Kåfjord å pendle til skolegang ved Skjervøy videregående skole. I tillegg ville en rutejustering av den daglige skyssbåtruten mellom Kvænangen og Skjervøy kunne muliggjort dagpendling til skolegang på Skjervøy for elever fra Kvænangen.

- **Utvikling i elevtall for Skjervøy og Nordreisa videregående skoler**

Figur 3.

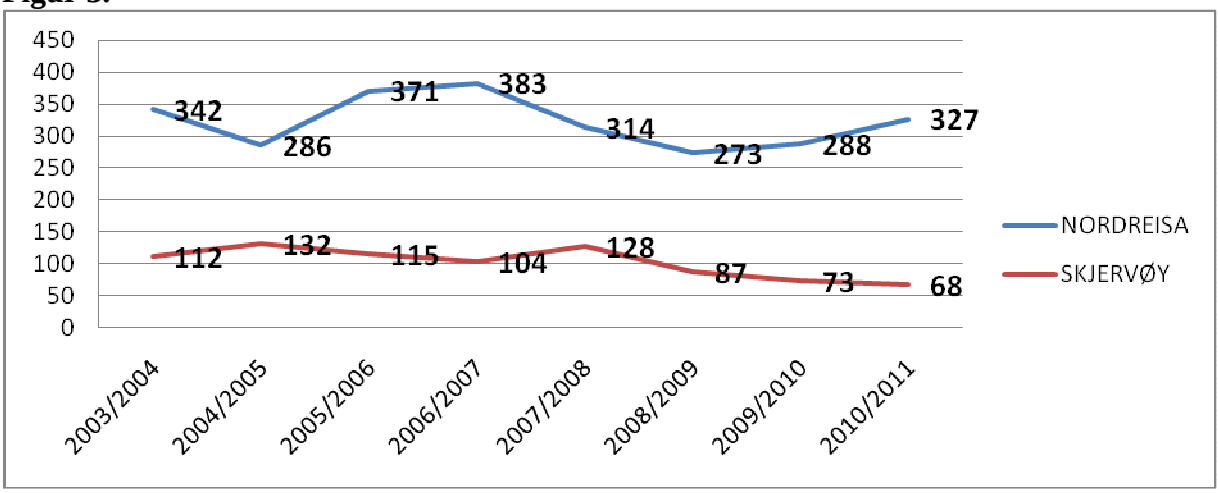

NB! Tall for 2010/2011 (pr. 15.09.10) kan ikke direkte sammenlignes med øvrige tall, da disse tallene er fra skolestart mens de øvrige tallene er fra skoleslutt. Kilde SATS.

Tallene over viser en nedgang for elevtallet på Skjervøy videregående skole, mens Nordreisa videregående skole etter nedgang noen år har en oppgang i elevtallet.

- **Dagens tilbudsstruktur**

- **Figur 4 viser opplæringstilbudene på Nordreisa videregående skole 2010/2011 Kilde: www.vilbli.no**

	formgivingsfag)			
	Studiespesialisering	Realfag	Realfag	
		Språk, samfunnsfag og økonomi	Språk, samfunnsfag og økonomi	
	Studiespesialisering (med eller uten formgivingsfag)			
	Studiespesialisering med langrenn, 4-årig	Realfag med langrenn, 4-årig	Realfag med langrenn, 4-årig	Realfag med langrenn, 4-årig
		Språk, samfunnsfag og økonomi med langrenn, 4-årig	Språk, samfunnsfag og økonomi med langrenn, 4-årig	Språk, samfunnsfag og økonomi med langrenn, 4-årig
	Studiespesialisering (med eller uten formgivingsfag)			
	Studiespesialisering med langrenn/skiskyting	Realfag med langrenn/skiskyting	Realfag	
			Realfag med langrenn/skiskyting	
		Språk, samfunnsfag og økonomi med langrenn/skiskyting	Språk, samfunnsfag og økonomi	
			Språk, samfunnsfag og økonomi med langrenn/skiskyting	
Yrkesfaglige				
Bygg- og anleggsteknikk	Bygg- og anleggsteknikk			
Design og håndverk	Design og håndverk	Barne- og ungdomsarbeiderfag	Påbygging til generell studiekompetanse	
Elektrofag	Elektrofag	Elenergi	Påbygging til generell studiekompetanse	
		Kjøretøy	Påbygging til generell studiekompetanse	
Helse- og sosialfag	Helse- og sosialfag	Barne- og ungdomsarbeiderfag	Påbygging til generell studiekompetanse	
Service og samferdsel	Service og samferdsel	Transport og logistikk	Påbygging til generell studiekompetanse	
Teknikk og industriell produksjon	Teknikk og industriell produksjon	Kjøretøy	Påbygging til generell studiekompetanse	
		Transport og logistikk	Påbygging til generell studiekompetanse	
	Teknikk og industriell produksjon			
	Teknikk og industriell produksjon, tilrettelagt oppl. i egen gr, arbeidstrening 1	Kjøretøy	Påbygging til generell studiekompetanse	
		Transport og logistikk	Påbygging til generell studiekompetanse	

Tilbudsanmerkninger

1: PYK – Inntak basert på intervju. Se www.tromsfylke.no for nærmere informasjon.

Mørk gul farge angir de tilbud som gis.

- **Figur 5 viser opplæringstilbudene på Skjervøy videregående skole 2010/2011 Kilde: www.vilbli.no**

Utdanningsprogram	Programområde Skolen tilbyr	Skolen tilbyr ikke	
Studieforberedende	Videregående trinn 1 (Vg1)		Videregående trinn 2 (Vg2)
Studiespesialisering	Studiespesialisering (med eller uten formgivingsfag)		
	Studiespesialisering		
Yrkesfaglige			
Helse- og sosialfag	Helse- og sosialfag		Helsearbeiderfag
Naturbruk	Naturbruk		Akvakultur
Restaurant- og matfag	Restaurant- og matfag		

Mørk gul farge angir de tilbud som gis.

Fylkestinget gjorde i desember 2009 vedtak om å sette en grense på minimum åtte elever innenfor ett programområde for å gi tilbudet. Dersom tilbudet er det eneste i fylket kan denne minimumsgrensen vurderes. Denne bestemmelsen, sammen med manglende søkning, medførte at fire tilbud ble borte fra Skjervøy vgs skoleåret 2010/2011. Det er følgende tilbud: **Fiske og fangst vg2, Kokk- og servitørfag vg2, Matfag vg2 og Teknikk- og industriell produksjon vg1.**

- ## Demografisk utvikling

I beskrivelsen av den demografiske utviklingen har utvalget valgt å fokusere på de fire kommunene som er de primære rekrutteringskommunene til de to videregående skolene i Nord-Troms. De to siste kommunene, Lyngen og Storfjord, orienterer seg som tidligere nevnt mot Nordkjosbotn videregående skole og skoler i Tromsø.

Tall for Nordreisa kommune

Areal: 3 436,6 km^2

Innbyggere 1.1.2010: 4 757

1942 Nordreisa - bosettingsmønster

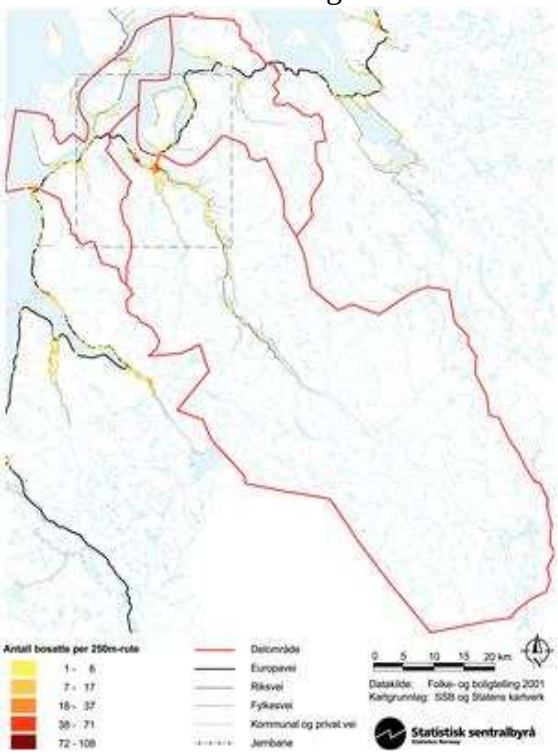

Folkemengde 1995-2010 og framskrevet 2011-2030[1]

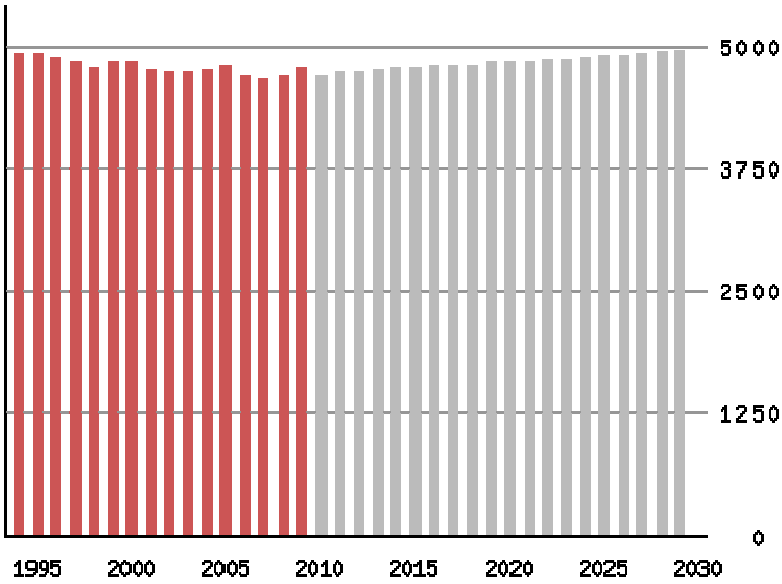

[1]Framskrivning basert på alternativ MMMM (middels vekst)

Befolkningsutvikling 1997-2009

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fødselsoverskudd	23	3	-9	20	-17	-13	-8	16	4	-14	12	-3	-2
Nettoflytting inkl. inn- og utvandring	-43	-48	69	-24	-62	0	-4	17	24	-59	-46	25	65
Folketilvekst	-20	-45	60	-4	-79	-13	-12	33	28	-73	-34	29	63

[1]Tallene for 2004 og tidligere er basert på foreløpige tall, og vil derfor avvike fra endelige tall som framgår i statistikken Befolkningsendringer i kommunene 1951-

Befolkningsstruktur 2009. Prosent

	Kommunen	Fylket	Landet
Antall menn per 100 kvinner i aldersgruppen 20-39 år	105,5	105,8	103,9
Andel barn og unge	22,1	22,9	22,7

Befolkningen etter kjønn og alder. 1.1. 2009. Prosent

0-17 år			
Andel eldre 80 år og over	5,1	4,1	4,5
Andel personer med innvandrerbakgrunn[1], vestlig. 2008. Prosent	0,7	2,0	2,4
Andel personer med innvandrerbakgrunn[1], ikke-vestlig[2]. 2008. Prosent	1,5	3,2	7,2

[1]Førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge av to utenlandskfødte foreldre uten norsk bakgrunn.
[2]Øst-Europa, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia. Eget, mors eller fars fødeland.

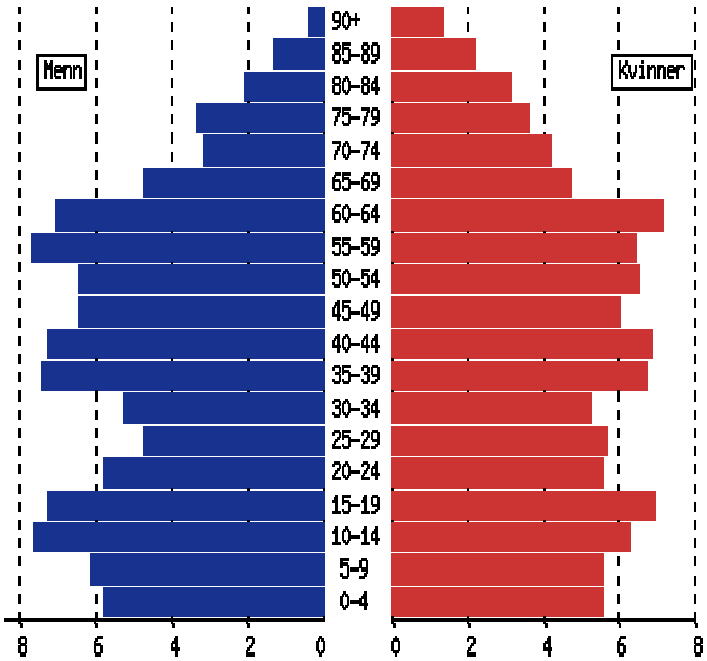

Utdanning 2009

	Kommunen	Fylket	Landet
Andel av befolkningen 16 år og eldre med høyere utdanning 2008 Prosent	18,7	24,8	25,5
Menn	14,9	21,7	23,7
Kvinner	22,4	27,9	27,3

Arbeid/inntekt

	Kommunen	Fylket	Landet
Sysselsatte 15-74 år med bosted i kommunen. 4. kvartal 2007. Prosent av befolkningen	70	71	72
Menn	71	73	75
Kvinner	69	69	68
Registrerte arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken, årsgjennomsnitt. 2008. Prosent	2,3	1,9	1,7
Menn	3,1	2,2	1,8
Kvinner	1,5	1,5	1,6
Netto innpendling til Nordreisa. 2007	-196	--	--
Andel uførepensjonister 16-66	16,8	12,7	10,2

år. 2007. Prosent			
Bruttoinntekt per innb. 17 år og over. 2007	267 900	296 100	322 500
Menn	310 700	346 600	398 400
Kvinner	224 200	245 700	248 400
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen, fordelt på næring 2007. Prosent			
Primær	6,6	4,6	3,2
Sekundær	12,5	14,0	20,7
Tertiær	80,6	80,9	75,7
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen, fordelt på sektor. 2007. Prosent			
Offentlig forvaltning	38,0	40,4	28,7
Privat sektor og offentlige foretak	62,0	59,6	71,3

2009 © Statistisk sentralbyrå

Tall for Skjervøy kommune

Areal: 473,0 km^2

1941 Skjervøy - bosettingsmønster

Innbyggere 1.1.2010: 2 881

Folkemengde 1995-2010 og framskrevet 2011-2030[1]

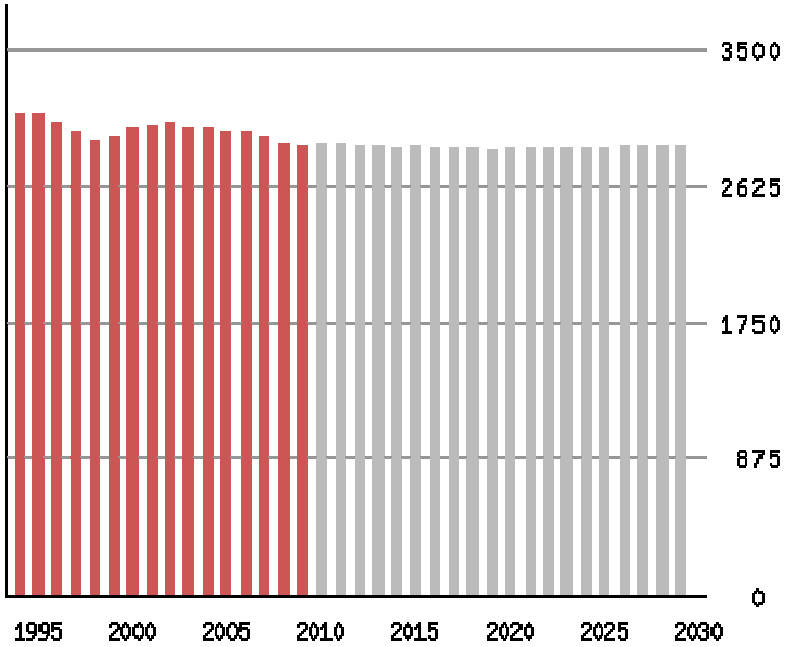

[1]Framskrivning basert på alternativ MMMM (middels vekst)

Befolkningsutvikling 1997-2009

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fødselsoverskudd	-10	14	15	12	16	12	-2	1	0	6	-6	-6	-13
Nettoflytting inkl. inn- og utvandring	-42	-78	5	51	-7	-11	-17	-2	-32	-11	-23	-28	-6
Folketilvekst	-52	-64	20	63	9	1	-19	-1	-32	-5	-32	-37	-16

[1]Tallene for 2004 og tidligere er basert på foreløpige tall, og vil derfor avvike fra endelige tall som framgår i statistikken Befolkningsendringer i kommunene 1951-

Befolkningsstruktur 2009. Prosent

	Kommunen	Fylket	Landet
Antall menn per 100 kvinner i aldersgruppen 20-39 år	107,8	105,8	103,9
Andel barn og unge 0-17 år	22,9	22,9	22,7
Andel eldre 80 år og over	4,2	4,1	4,5
Andel personer med innvandrerbakgrunn[1], vestlig. 2008. Prosent	0,9	2,0	2,4
Andel personer med innvandrerbakgrunn[1], ikke-vestlig[2]. 2008. Prosent	2,1	3,2	7,2

[1]Førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge av to utenlandskfødte foreldre uten norsk bakgrunn.
[2]Øst-Europa, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia. Eget, mors eller fars fødeland.

Befolkningen etter kjønn og alder. 1.1. 2009. Prosent

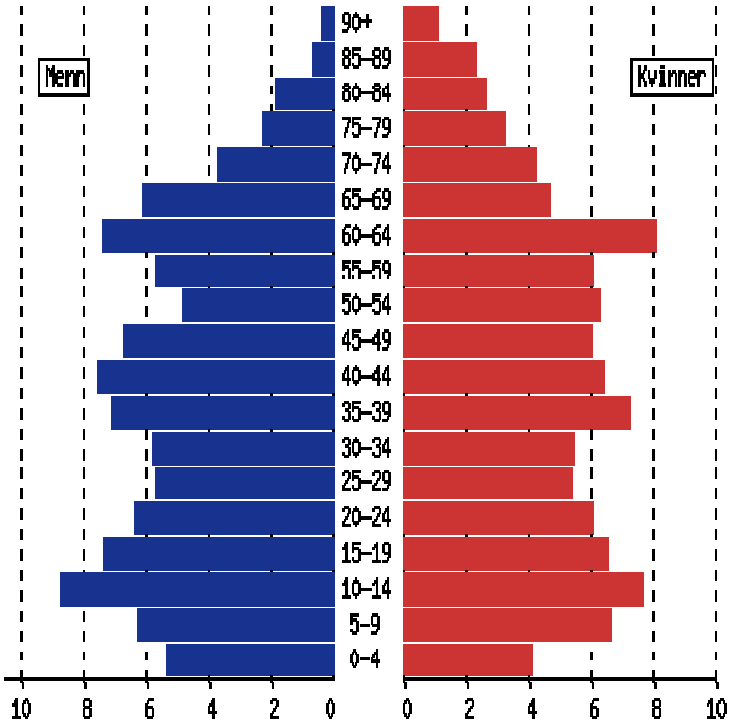

Utdanning 2009

	Kommunen	Fylket	Landet
Andel av befolkningen 16 år og eldre med høyere utdanning 2008 Prosent	14,0	24,8	25,5
Menn	11,7	21,7	23,7
Kvinner	16,4	27,9	27,3

Arbeid/inntekt

	Kommunen	Fylket	Landet
Sysselsatte 15-74 år med bosted i kommunen. 4. kvartal 2007. Prosent av befolkningen	68	71	72
Menn	72	73	75
Kvinner	63	69	68
Registrerte arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken, årsgjennomsnitt. 2008. Prosent	2,6	1,9	1,7
Menn	3,1	2,2	1,8
Kvinner	2,0	1,5	1,6

Netto innpendling til Skjervøy. 2007	-62	--	--
Andel uførepensjonister 16-66 år. 2007. Prosent	19,9	12,7	10,2
Bruttoinntekt per innb. 17 år og over. 2007	266 700	296 100	322 500
Menn	324 200	346 600	398 400
Kvinner	207 400	245 700	248 400
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen, fordelt på næring 2007. Prosent			
Primær	19,7	4,6	3,2
Sekundær	18,4	14,0	20,7
Tertiær	61,5	80,9	75,7
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen, fordelt på sektor. 2007. Prosent			
Offentlig forvaltning	33,9	40,4	28,7
Privat sektor og offentlige foretak	66,1	59,6	71,3

2009 © Statistisk sentralbyrå

Tall for Gáivuotna Kåfjord kommune

Areal: 991,1 km^2

Innbyggere 1.1.2010: 2 207

1940 Gáivuotna Kåfjord - bosettingsmønster

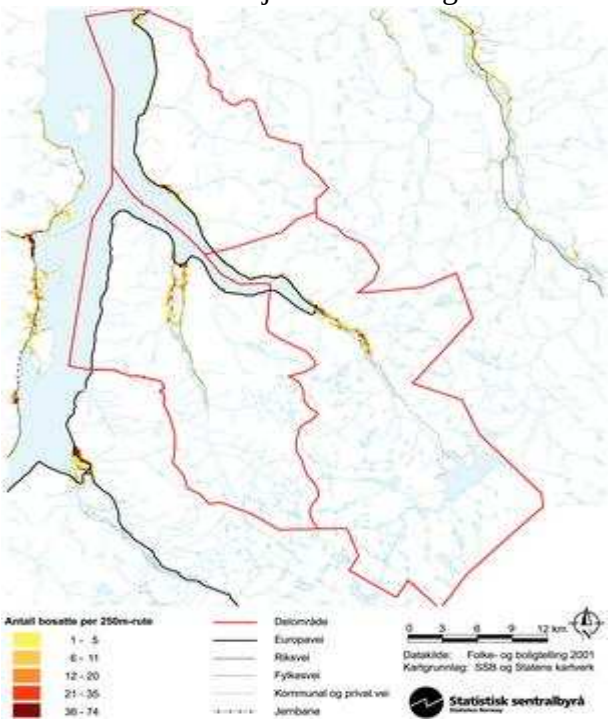

Folkemengde 1995-2010 og framskrevet 2011-2030[1]

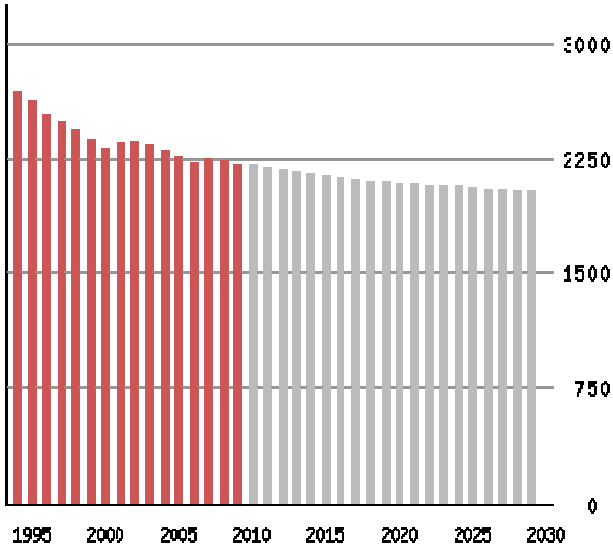

[1]Framskrivning basert på alternativ MMMM (middels vekst)

Befolkningsutvikling 1997-2009

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fødselsoverskudd	-12	-19	-10	1	0	-2	-17	-11	-4	-2	2	-6	-20
Nettoflytting inkl. inn- og utvandring	-44	-37	-40	-60	33	19	-12	-33	-23	-40	24	-6	-9
Folketilvekst	-56	-56	-50	-59	33	17	-29	-44	-27	-41	28	-12	-29

[1]Tallene for 2004 og tidligere er basert på foreløpige tall, og vil derfor avvike fra endelige tall som framgår i statistikken Befolkningsendringer i kommunene 1951-

Befolkningsstruktur 2009. Prosent

	Kommunen	Fylket	Landet
Antall menn per 100 kvinner i aldersgruppen 20-39 år	121,3	105,8	103,9
Andel barn og unge 0-17 år	20,3	22,9	22,7
Andel eldre 80 år og over	5,0	4,1	4,5
Andel personer med innvandrerbakgrunn[1], vestlig. 2008. Prosent	1,5	2,0	2,4
Andel personer med innvandrerbakgrunn[1], ikke-vestlig[2]. 2008. Prosent	0,7	3,2	7,2

[1]Førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge av to utenlandskfødte foreldre uten norsk bakgrunn.
[2]Øst-Europa, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia. Eget, mors eller fars fødeland.

Befolkningen etter kjønn og alder. 1.1. 2009. Prosent

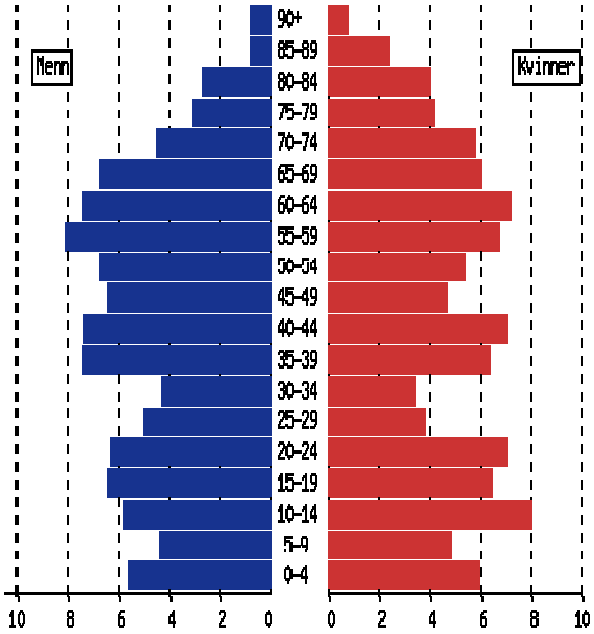

Utdanning 2009

	Kommunen	Fylket	Landet
Andel av befolkningen 16 år og eldre med høyere utdanning 2008. Prosent	15,0	24,8	25,5
Menn	10,8	21,7	23,7
Kvinner	19,5	27,9	27,3

Arbeid/inntekt

	Kommunen	Fylket	Landet
Sysselsatte 15-74 år med bosted i kommunen. 4. kvartal 2007. Prosent av befolkningen	65	71	72
Menn	66	73	75
Kvinner	64	69	68
Registrerte arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken, årsgjennomsnitt. 2008. Prosent	3,6	1,9	1,7
Menn	5,3	2,2	1,8
Kvinner	1,5	1,5	1,6
Netto innpendling til Gáivuotna Kåfjord. 2007	-329	--	--
Andel uførepensjonister 16-66 år. 2007. Prosent	17,7	12,7	10,2
Bruttoinntekt per innb. 17 år og over. 2007	236 400	296 100	322 500
Menn	269 000	346 600	398 400
Kvinner	200 300	245 700	248 400
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen, fordelt på næring 2007. Prosent			
Primær	18,8	4,6	3,2
Sekundær	6,1	14,0	20,7
Tertiær	73,5	80,9	75,7
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen, fordelt på sektor. 2007. Prosent			
Offentlig forvaltning	50,4	40,4	28,7
Privat sektor og offentlige foretak	49,6	59,6	71,3

2009 © Statistisk sentralbyrå

Tall for Kvænangen kommune

Areal: 2 108,2 km^2

Innbyggere 1.1.2010: 1 316

1943 Kvænangen - bosettingsmønster

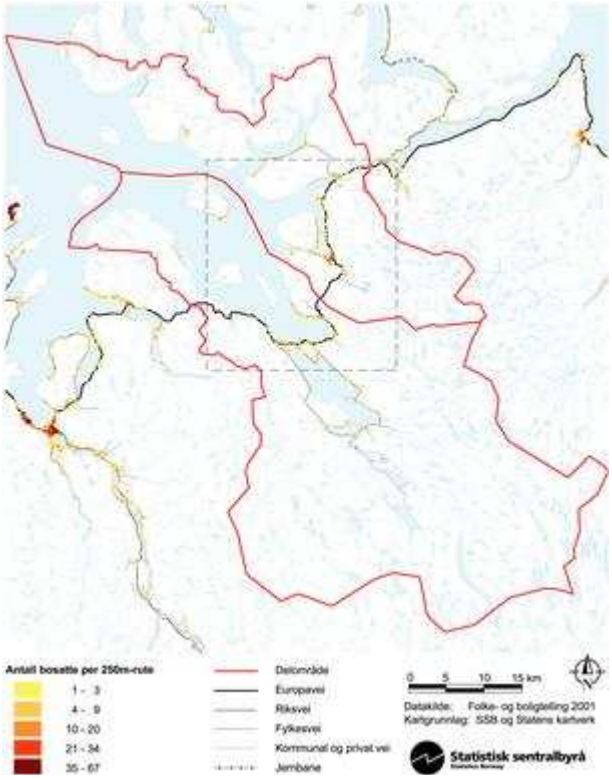

Folkemengde 1995-2010 og framskrevet 2011-2030[1]

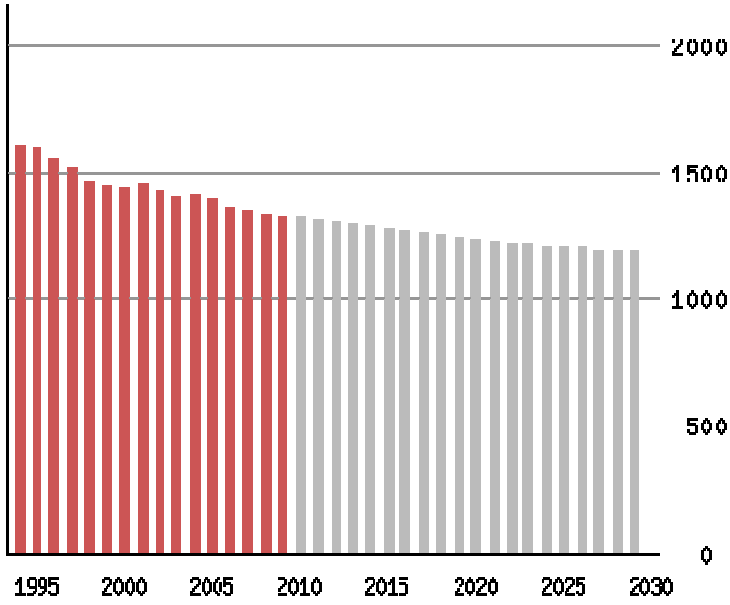

[1]Framskrivning basert på alternativ MMMM (middels vekst)

Befolkningsutvikling 1997-2009

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fødselsoverskudd	-13	6	-6	-4	-10	-8	-12	-9	-12	-3	-7	-10	-8
Nettoflytting inkl. inn- og utvandring	-28	-55	-17	-4	33	-18	-12	16	-10	-34	4	-8	-11
Folketilvekst	-41	-49	-23	-8	23	-26	-24	7	-14	-36	-3	-18	-14

[1]Tallene for 2004 og tidligere er basert på foreløpige tall, og vil derfor avvike fra endelige tall som framgår i statistikken Befolkningsendringer i kommunene 1951-

Befolkningsstruktur 2009. Prosent

	Kommunen	Fylket	Landet
Antall menn per 100 kvinner i aldersgruppen 20-39 år	106,2	105,8	103,9
Andel barn og unge 0-17 år	20,4	22,9	22,7
Andel eldre 80 år og over	5,9	4,1	4,5
Andel personer med innvandrerbakgrunn[1], vestlig. 2008. Prosent	1,1	2,0	2,4
Andel personer med innvandrerbakgrunn[1], ikke-vestlig[2]. 2008. Prosent	0,8	3,2	7,2

[1]Førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge av to utenlandskfødte foreldre uten norsk bakgrunn.
[2]Øst-Europa, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia. Eget, mors eller fars fødeland.

Befolkningen etter kjønn og alder. 1.1. 2009. Prosent

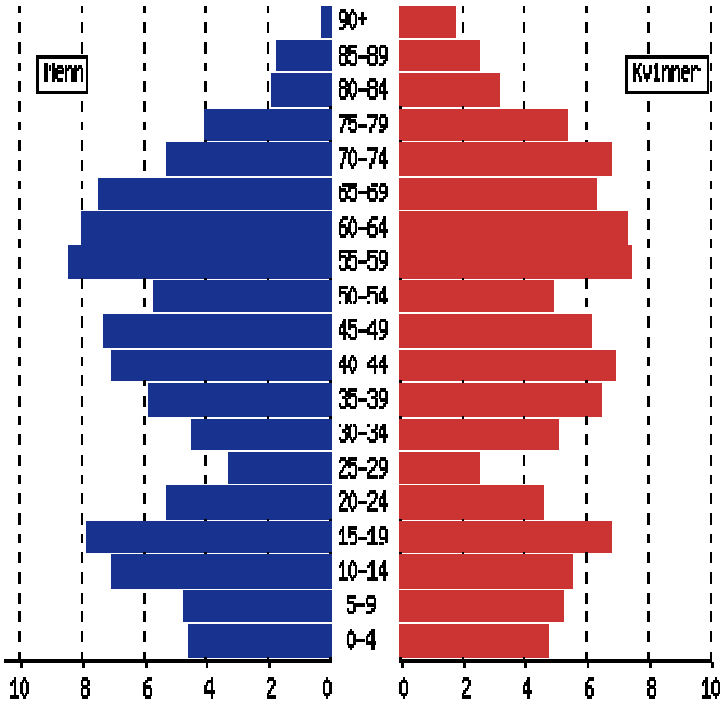

Bosetting 2009

	Kommunen	Fylket	Landet
Befolkning per km^2	0,6	6,0	15,1
Andel bosatt i tettbygde strøk. Prosent	0	66	77

Utdanning 2009

	Kommunen	Fylket	Landet
Andel av befolkningen 16 år og eldre med høyere utdanning 2008. Prosent	13,9	24,8	25,5
Menn	11,7	21,7	23,7
Kvinner	16,4	27,9	27,3

Arbeid/inntekt

	Kommunen	Fylket	Landet
Sysselsatte 15-74 år med bosted i kommunen. 4. kvartal 2007. Prosent av befolkningen	65	71	72
Menn	67	73	75
Kvinner	62	69	68
Registrerte arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken, årsgjennomsnitt. 2008. Prosent	2,0	1,9	1,7
Menn	3,0	2,2	1,8
Kvinner	0,7	1,5	1,6
Netto innpendling til Kvænangen. 2007	-128	--	--
Andel uførepensjonister 16-66 år. 2007. Prosent	20,0	12,7	10,2
Bruttoinntekt per innb. 17 år og over. 2007	247 200	296 100	322 500
Menn	283 200	346 600	398 400
Kvinner	210 100	245 700	248 400
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen, fordelt på næring 2007. Prosent			
Primær	15,1	4,6	3,2
Sekundær	7,6	14,0	20,7
Tertiær	76,1	80,9	75,7
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen, fordelt på sektor. 2007. Prosent			
Offentlig forvaltning	52,4	40,4	28,7
Privat sektor og offentlige foretak	47,6	59,6	71,3

2009 © Statistisk sentralbyrå

- **Utviklingstrekk 15-19-åringer fram mot 2030**

Figur 6 viser framskrevet folkemengde, etter region, alder og tid (15-19-åringer) Kilde SSB

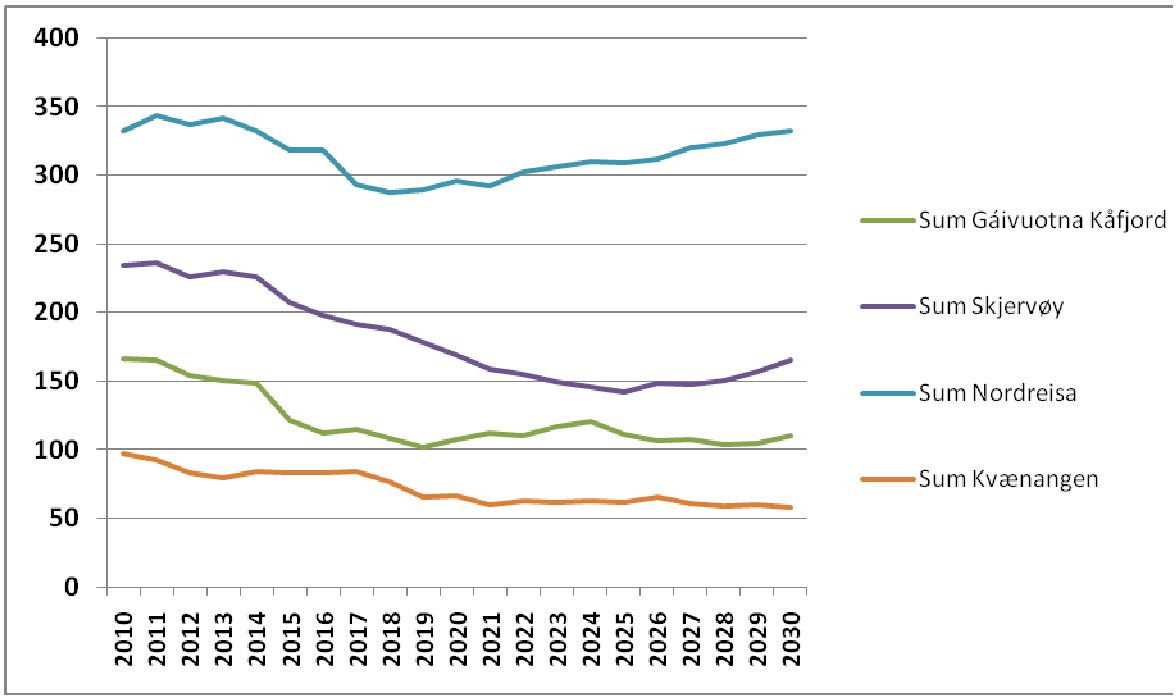

Tabellen for framskriving av 15-19-åringer til 2030 viser alle en nedgang i de fire rekrutteringskommunene til de videregående skolene i Nord-Troms. Den største reduksjonen finner vi i Skjervøy kommune som ser ut til å få en nedgang fra 234 i 2010 til 165 i 2030. Nordreisa ser også ut til å få en reduksjon fram mot 2018, men får deretter en oppgang igjen fram mot 2030. For de fire rekrutteringskommunene til de to videregående skolene er det en nedgang fra 829 i 2010 til 665 i 2030. En nedgang på 164, eller 19.8%. Denne utviklingen er en viktig faktor når den framtidige strukturen for videregående opplæring i Nord-Troms skal meisles ut. Det er viktig å understreke at dette er framskrevne tall, og at større samfunnsmessige omveltninger, i negativ eller positiv retning, antas å kunne virke inn på tallene. De må derfor anvendes med forsiktighet.

- **Forholdet til Finnmark og Karlsøy**

For å øke rekrutteringen til Nord-Troms-skolene er det et ønske fra regionen å kunne tilby elevplasser innen akvakultur, og fiske og fangst, til den sørlige delen av Finnmark som spesielt har god sjøveis kommunikasjon med Skjervøy. Dette har imidlertid vist seg vanskelig da Finnmark fylkeskommune, i likhet med andre fylkeskommuner, geografidirigerer sine elever til skoler i eget fylke. En gjensidig grenseavtale mellom Troms og Finnmark gir imidlertid åpning for elever i Kvænangen og Alta til å gå på videregående skole i nabofylket dersom det kan skje gjennom dagpendling.

I tillegg er det fra Skjervøys side ønskelig å få vurdert hurtigbåtanløp fra Karlsøy til Skjervøy slik at elever lettere kan ukependle til skolegang i Nord-Troms, fremfor transportmessig å foretrekke og søke inn til skole i Tromsø.

- ## Nærings- og samfunnsutvikling i Nord-Troms

    - **Nord-Troms i tall og tekst**

Nord-Troms regionråd har gitt følgende innspill til nærings- og samfunnsutviklingen i Nord-Troms:

Nord-Troms har 10.4% av innbyggerne i Troms og 36 % av arealet. Nord-Troms er en meget rik region fra naturens side med fiskerier, landbruk og kraftressurser. Den ville og vakre naturen med sitt store mangfold gir også grunnlag for trivsel, rekreasjon og turisme. Den store andelen vernede områder gir regionen et særlig fortrinn som kan utnyttes i reiselivssammen - heng. Klimaet spenner fra et typisk kystklima med relativt små temperaturforskjeller på årsbasis til typisk innlandsklima med kald vinter og forholdsvis varm sommer. Sammenlignet med resten av landet, er det store avstander mellom kommunesentrene. Ut over dette er det i stor grad grisgrendt punktbosetning i alle kommunene.

- Positive kjennetegn:
    - Storslått og verdifull natur
    - En region med 8 årstider
    - Tre folkeslag i Nord-Troms – samer, kvener og nordmenn
    - Regionen grenser til Finland og Sverige
    - Nord-Troms er en del av tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark, med særskilte virkemidler som gir gode rammebetingelser
    - Det er et utstrakt samarbeid i regionen

Nord-Troms har hatt tilbakegang i folketallet over år. Folkemengde 2009 var 16192.
I Statistisk sentralbyrås fremskriving til 2030, forventes en befolkningsøkning i Nord-Troms på 146 personer, eller + 0.9%. Det er variasjoner mellom kommunene i befolknings - utviklingen.

Befolkning/demografi
Regionen har samlet sett en lav kvinneandel, selv om dette varierer noe mellom kommunene. Om vi ser kvinneandelen sammen med aldersammensetningen i regionen, synliggjør dette behovet for å satse på kvinner og ungdom fremover.

Alderssammensetning
I dagens arbeidsstyrke er gjennomsnittsalderen relativt høy. Mange vil derfor gå ut av arbeidsstyrken og inn i pensjonistenes rekker i årene som kommer. Dette gjelder både offentlig og privat sektor. Denne situasjonen gir større muligheter til at mange unge kan rekrutteres lokalt. Dersom regionen klarer å øke antall arbeidsplasser, vil langt flere kunne realisere ønsket om å bo og arbeide i Nord-Troms.

Næringsstruktur
I Nord-Troms består næringsstrukturen av mange små bedrifter, spredt bransjemessig og geografisk. Det er få bedriftsklynger, få bedrifter med spisskompetanse og få bedrifter med globale markeder. Offentlig sektor er den desidert største sektoren i sysselsettings - sammenheng – 45,1 % i 2005. Det er fremdeles en stor andel sysselsatte i primærnæringene i Nord-Troms – 16 % mot 6,3 % for hele Troms. Også i Nord-Troms opplever man tilbakegang i antall sysselsatte i primærnæringene, men det er fremdeles den viktigste næringen i regionen. Den tradisjonsrike kombinasjonsnæringen har endret seg, og regionen har fått nye

yrkeskoblinger som turistvert og bonde, ordfører og bonde eller dataekspert og musiker. Handel, reiseliv og bygg/anlegg er de andre næringene hvor det er mange sysselsatte i Nord-Troms. Reiseliv står for 8,2 % av sysselsettingen.

Når det gjelder nyetableringer, har Nord-Troms og Troms fylke generelt et lavt nivå i forhold til resten av landet. Nord-Troms skiller seg imidlertid positivt ut i forhold til resten av Troms, spesielt innenfor to områder – reiseliv og næringsmiddelindustrien:

"Nyetableringsraten i Nord-Troms (gjelder reiseliv) er den klart høyeste i fylket og over landsgjennomsnittet. Samtidig er nyetableringene innen reiseliv i regionen små målt i antall ansatte pr. nyetablert foretak."(Troms fylkeskommune, 2007)

Reiselivsnæringen betraktes som en ny sysselsetter med positive virkninger på distrikts - bosettingen. En annen næring i vekst er kulturnæringene. Her har Kåfjord befestet sin rolle som samisk kulturkommune, og er den kommunen som er kommet lengst i satsingen på å tilrettelegge for kulturnæringene.

Kompetansestruktur
Nord-Troms har en godt utbygd desentralisert barnehage- og grunnskolestruktur. I dag har regionen et samarbeid innen pedagogisk utvikling gjennom Regionkontoret, som omfatter samarbeid fra barnehage til og med videregående skole i de seks nordligste kommunene. Dette samarbeidet fungerer meget godt. Det er viktig å videreføre og utvikle samarbeidet om et helhetlig 18-årig opplæringsløp i regionen, for å kunne gi barn og ungdom en likeverdig og kvalitetsmessig god opplæring og redusere bortvalg og frafall i videregående opplæring.

Infrastruktur
Nord-Troms er opptatt av å ha gode forbindelser til Tromsø, Finnmark og Finland. E6 er den viktigste transportåren for næringstransporter og turisttrafikk. E6 er den eneste veg - forbindelsen mellom Finnmark og det øvrige Nord-Norge – den er også hovedferdselsåren i Nord-Troms. Flaskehalser med dårlig vegstandard utgjør i dag et problem for den stadig økende vogntogtrafikken. Skredsikring av E6 i Kåfjord og hovedvegnettet i Nord-Troms med Ullsfjordforbindelsen og Lyngensambandet må gis høy prioritet. I tillegg er det behov for en utbedring, eventuelt omlegging, av vegen over Sørkjosfjellet. Her er det i Statens vegvesen – Handlingsprogram 2010-2013 (2019) lagt inn en statlig finansiering på 80 mill. kr. til en tunnelløsning som vil korte ned vegstrekningen som i dag er på 14 km. Det er behov for en forbedring av vegnettet i regionen; spesielt er situasjonen for fylkesvegene og mellomriksvegen/Nordlys- vegen over Skibotn prekær. Skjervøy har i dag daglige anløp av hurtigbåt og hurtigrute. Nordreisa har kortbaneflyplass som ble oppgradert i 2007. For at regionen skal utnytte moderne teknologi i distriktet, er det viktig at bredbåndsnettet er tilstrekkelig utbygd og blir godt vedlikeholdt. Utbygging av bredbåndsnett er nødvendig for mange nyetableringer og videreutvikling av eksisterende bedrifter og institusjoner. Nord-Troms er godt i gang med utbygging av bredbånd (fiber).

Det er to videregående skoler i regionen – en på Storslett og en på Skjervøy. I tillegg dagpendler ungdom fra Storfjord og Lyngen til videregående skole i Nordkjosbotn.
Nord-Norge har lenge hatt det laveste utdanningsnivået i befolkningen, med et snitt på mellom 36,8–41,7 % andel personer over 16 år med bare grunnskolenivå (2006). I dette bildet skiller Nord-Troms seg ut med enda lavere utdanningsnivå. Ser man på personer over 16 år, etter høyeste utdanning, er landsgjennomsnittet 25,5 %, mens snittet i hver av de seks

kommunene det her er snakk om er på mellom 13,9–18,7 % (2009). Innflyttere til Nord-Troms med høy utdanning flytter i større grad videre enn nyinnflyttere med videregående skole. Flyttetapet på høyeste utdanningstrinn er høyt. Regionen sitter tilbake med under 40 %. Det kommer dobbelt så mange kvinnelige tilflyttere med kort høy utdanning enn tilflyttere med videregående skole. Dette er i stor grad kvinner som får seg jobb i skole og helsevesen. Menn som kommer har i større grad enn kvinner videregående skole som høyeste utdanning. For å stimulere til at flere fra regionen tar høyere utdanning, ble Nord-Troms Studiesenter (NTSS) startet som et prosjekt i 2006 i regi av Nord-Troms Regionråd. NTSS har en særegen distribuert modell, med studiebibliotek i hver av kommunene. Dette er en møteplass for studentene, tilrettelagt med studiefasiliteter. NTSS bygger nettverk mellom studentene og mellom studenter og fagmiljøer, og skaper en merverdi gjennom at kompetanse beholdes og utvikles lokalt. I tillegg til megleroppgaven, legges det stor vekt på motorrollen, som innebærer å drive frem kompetansearbeid, være spydspiss, motivator og hjelper. Intensjonen er å sette kompetanse inn i en helhetlig sammenheng i regionen. Det har vært meget stor søknad til studiene, og studentenes tilbakemelding så langt er veldig positiv. Regionen mener å ha utviklet en modell som rekrutterer mange studenter i Nord-Troms, som ellers ikke ville ha startet på utdanning. Målet er å etablere Nord-Troms Studiesenter som en egen organisasjon på sikt.

Halti Nasjonalparksenter er en annen viktig kompetanseinstitusjon innen miljø og natur - forvaltning i Nord-Troms. MIT-FabLab Norway i Lyngen representerer også et viktig kompetansemiljø innen teknologi med utviklingsmuligheter. DÀG – Davvi Àlbmogiid Guovdas OS/Senter for nordlige folk AS, er et nyetablert selskap som har som formål å utvikle, ivareta og fremme samisk, urfolks og nordlige folks kulturer med utgangspunkt i det sjøsamiske. I tillegg huser senteret Riddu Riddu Festivàla, Samisk språksenter, Samisk bibliotektjeneste for Troms, Nord-Troms museum, NRK Sàmiradio, Sametingets avdelingskontor for Troms, ungdomsklubb og offentlig bad. I Nordreisa er Halti Kvenkultur –senter IKS, som eies av Nord-Troms-kommunene og Troms fylkeskommune, etablert.

Kultur og idrett

Kultur som identitetsbærer og bærebjelke i næringsaktivitet har fått økt fokus på de siste årene. Nord-Troms benevnes ofte som et område der ”tre stammer møtes”. Det er viktig for regionen å synliggjøre og dokumentere forhistorien. I tillegg til etablerte kulturhus i regionen, har regionen Ája Sjøsamiske Samisk Senter i Kåfjord og Kvenkultursenteret som er etablert i Nordreisa. I Nord-Troms er det et aktivt kulturliv på flere områder. Kulturlivet har også vært flinke til å samarbeide på ulike områder, både gjennom samarbeidsprosjekter og ”faste” arrangementer som f.eks. ulike turneringer innen ballsport, kretskorps og Riddu Riððu. I tillegg har kulturhusene i regionen et samarbeid seg imellom. Det er også et stort mangfold både innen kunst, musikk (alle kommuner har musikk-/kulturskole), revy, idrett (mange ulike tilbud) og ulike festivaler. De siste årene har Ungdommens Kulturmønstring blomstret opp, med meget stor deltakelse med mange ulike kulturuttrykk i alle kommuner i Nord-Troms.

Strategiske grep

Med bakgrunn i dagens situasjon og de fremtidsutfordringene Nord-Troms ser, er det valgt fem innsatsområder som regionen skal arbeide sammen om for å realisere visjonen om ”Nord-Troms som attraktiv og nyskapende”. Kommunene i regionen har godt utbygde fasiliteter for både innendørs- og utendørs -aktiviteter. Nord-Troms Museum har utført et betydelig arbeid innen kulturvernsektoren i regionen. Som del av dette arbeidet, har museet bygd opp seks hovedanlegg – ett i hver kommune. Disse er åpne i turistsesongen, og formidler ulike sider

ved lokal og regional historie. Sentrale områder som Nord-Troms Museum skal arbeide med, er sjøsamisk og kvensk kultur. Museet skal også fokusere på de møter som har oppstått mellom disse og andre kulturer. Samarbeidet mellom kulturliv og næringsliv har vært av begrenset omfang tidligere. Dette området har et potensial som ikke er utnyttet tilstrekkelig, for eksempel i forbindelse med ulike arrangementer.

De strategiske grepene kan sammenfattes i fem satsingsområder:

1. Kompetanse
2. Nyskapning og utvikling i næringslivet
3. Infrastruktur
4. Tjenestetilbud
5. Profilering/markedsføring

Nøkkelfaktorer for å lykkes, er kompetansesatsing og samarbeid/nettverksbygging. Regionen ønsker å ha et særskilt fokus på ungdom og kvinner i sitt strategiarbeid.

• Beholdning av høyere utdanning

Tidligere kommunevise oversikt viste at andelen over 16 år med høyere utdanning er lavere i Nord-Troms enn fylket og landet for øvrig. Det er også klare kjønnsforskjeller, samt forskjeller mellom kommunene. Nedenfor følger en sammenstilling av tallene.

Tabell 7 viser prosentandel med høyere utdanning fordelt på kvinner og menn i kommunene i 2009.
Kilde SSB.

Navn	Kommune	Fylke	Landet
Nordreisa	14.9% menn 22.4% kvinner	21.7% menn 27.9% kvinner	23.7% menn 27.3% kvinner
Skjervøy	11.7% menn 16.4% kvinner	21.7% menn 27.9% kvinner	23.7% menn 27.3% kvinner
Kåfjord	10.8% menn 19.5% kvinner	21.7% menn 27.9% kvinner	23.7% menn 27.3% kvinner
Kvænangen	11.7% menn 16.4% kvinner	21.7% menn 27.9% kvinner	23.7% menn 27.3% kvinner

Tallene viser at regionen har en stor utfordring knyttet til å få opp andelen med høyere utdanning. Flere undersøkelser viser at foreldrenes utdanningsnivå har betydning for gjennomføringsprosenten i videregående opplæring. Det er derfor viktig å heve andelen som tar videregående opplæring for å åpne mulighetene for høyere utdanning.

- ## Framtidig kompetansebehov

Det framtidige kompetansebehovet for regionen må i stor grad knyttes til de framtidige satsingsområdene som er definert av kommunene og regionrådet gjennom de strategiske næringsplanene:

- Naturbasert turisme med bakgrunn i kultur, reiseliv og opplevelser
- Primærnæringene og deres produkter (TOS)
- Samferdsel og kommunikasjon.
- Rekruttering til offentlig sektor
- Utdanning og kompetanse.
- Ungdom
- Energi

- ## Hva ønsker ungdommen i Nord-Troms?

  - **Tilbud**

For skoleåret 2010/2011 har elevene i Nord-Troms totalt 29 utdanningstilbud fordelt på de tre årstrinnene å velge mellom. Disse er fordelt med 23 tilbud ved Nordreisa videregående skole og 6 tilbud ved Skjervøy videregående skole. Oversikten over elever pr. 15.09.10 fra Nord-Troms viser totalt 650 registrerte elever. Av disse går 189 fra Lyngen og Storfjord på skole enten i Nordkjosbotn eller i Tromsø. Av elevene fra de øvrige fire Nord-Troms-kommunene, 449 i tallet, går 24 utenfor regionen. De resterende går på de to videregående skolene i regionen, 357 + 68.

Utvalget har i sitt arbeid invitert representanter fra Skjervøy ungdomsråd og elevrådet ved Nordreisa videregående skole til å si noe om hva ungdommen mener er viktig for å gjøre Nord-Troms mer attraktiv. Representantene ga uttrykk for at flere attraktive tilbud i Nord-Troms kan bidra til å få enda flere ungdommer til å ta sin utdanning i regionen. Spesielt nevnte de idrettsfag hvor flere talentfulle ungdommer fra Nord-Troms for tiden går på skole i Tromsø. Representantene mente også dette vil styrke både lagidrettene og de individuelle idrettene i Nord-Troms. Utfordringene ligger i å kunne tilby kvalitativt gode nok tilbud til det som antas å bli relativt små miljøer.
I tillegg ble Service og samferdsel nevnt som tilbud som vil kunne styrke attraktiviteten, ved siden av IKT-servicefag, som regionen har signalisert behov for.

  - **Organisering**

Representantene hadde ingen spesielle synspunkter knyttet til organiseringen av tilbudene, men var sterkt opptatt av at det må være høy kvalitet på disse før de skal være interessante for ungdommene. Dette fordi tilbudene i Tromsø anses å ha god kvalitet og trekker ungdommen til seg. I tillegg var representantene opptatt av gode fritidstilbud innen både kultur og idrett, samt at tilgangen på hybler må være god for de som må bo borte.

- **Utvikling av nye undervisningsmodeller**

Den teknologiske utviklingen har fått, og vil få ytterligere innflytelse på hvordan læring kan skje. Ved å utfordre den tradisjonelle måten å tenke utdanningsorganisering på, vil det kunne være mulig å skape en fleksibel modell for videregående opplæring i regionen, og fylket for øvrig, ved å ta utgangspunkt i at det eksisterer sterke fagmiljøer/faglige nettverk i og opp mot skolene. Det vil kunne forene og kombinere flere av de kvalitetskrav som stilles, ønsket om solide fag -miljøer, at elever i størst mulig grad skal kunne bo hjemme, og at det skal være mulig å møte varierende behov hos elever, arbeidsliv og samfunnet forøvrig til enhver tid, uten at det går på bekostning av stabilitet og langsiktighet.

Det handler på den ene siden om å samordne eksisterende lærerkompetanse for å skape livskraftige og bærekraftige fagmiljøer, samtidig som man skal kunne desentralisere utdanningstilbudene etter behov. Hvert fagmiljø får ansvar for å utvikle, drifte og kvalitets - sikre all utdanning innenfor sitt fagområde overfor hele regionen, i nært samarbeid med de andre skolene og eventuelt lokale studiesentra. Det innebærer at relevante utdanningstilbud skal kunne gis til mindre grupper, og gjerne flere parallelle grupper, så nært hjemsted og ”nærskole” som mulig. Med dette forslaget flyttes i noen grad styring og fokus bort fra skoleenhetene og over på tydelig etablerte fagtunge avdelinger. En slik tankegang har mye til felles med Norgesnettideen Gudmund Hernes i sin tid ønsket å legge til grunn for utviklingen av norsk høyere utdanning. Skal en slik modell lykkes, forutsetter den forpliktende, formalisert og styrt samhandling i nettverk. Det forutsettes overgang til nettarenaer og nettverksarbeid, ikke bare internt mellom skoleenhetene, men ikke minst i forhold til grunnskolene/kommunene, høyere utdanningsinstitusjoner og regionalt arbeidsliv. Det går på å få fram en modell som får en sterkere rolle i og ved samfunnsutvikling.

Denne type nettverksmodeller vokser gradvis fram, blant annet på høyere utdanningsnivå, både gjennom samarbeid institusjonene i mellom og gjennom samarbeid med lokale og regionale studiesentra. I land som Canada og Australia er slike modeller også utviklet for grunn- og videregående skoles nivå. Sentralt i utvikling og gjennomføring står bruk av IKT. Her åpnes det opp for helt nye samarbeidsformer på tvers av geografiske grenser, også når det kommer til en del støtte- og styringsdimensjoner i skolestrukturen. Fleksible utdanningstilbud, nye læringsformer og bruk av IKT er virkemidler som det mest sannsynlig vil bli mye mer tilgang til i årene som kommer. Det betyr at de lokasjonene som beholdes, vil kunne fungere som tilbydere av forskjellige fag uten å være avhengig av at det sentrale fagmiljøet har sitt tilholdssted på den enkelte skolen.

Dette er en utviklingsmodell som kan bli til en bærekraftig og robust modell for det fremtidige Nord - Troms. Det innebærer at man er villig til å investere i teknologisk infrastruktur og det utviklingsarbeidet som er nødvendig for å få dette på plass. Siden modellen også til en viss grad fjerner geografien som utfordring kan den over tid også kobles til andre skoleregioner. Det kan være at nisjefag det ellers ikke hadde vært elevgrunnlag for i hele fylket, dermed kan finne sine løsninger i en nettverksmodell som denne. I tillegg krever modellen en betydelig kompetanseheving hos lærerne. Bruk av IKT-baserte løsninger inngår her som en sentral og naturlig del av skolehverdagen.

Universitetet i Tromsø har lagt inn bruk av IKT som et sentralt utviklingsmoment i sine utdanninger, i den hensikt nettopp å øke fleksibiliteten i måten utdanninger kan tas på. Forutsatt at det etableres en ”nav-funksjon” mellom enhetene, i en styringsmodell som sikrer driftskoordinering og samordnet innsats, kan disse miljøene virke gjensidig utfyllende og

stimulerende på hverandre. Som etablert nettverk kan det utgjøre et potensial for kunnskaps- og kompetansebygging som er i stand til å møte nåtidige og framtidige utfordringer. Denne teknologien er allerede tatt i bruk ved Nordreisa videregående skole som noen år allerede har drevet med distribuert undervisning i samisk til andre videregående skoler i fylket via bruk av IKT.
En slik modell vil også kunne være aktuell å ta i bruk dersom en velger å gå videre med utvikling av idèen med ”Kystens kompetansesenter”, nevnt senere i dokumentet.

Når fylket nå står foran valg knyttet til hvordan den fremtidige skolestrukturen i Nord-Troms skal utformes, må det etter utvalgets oppfatning tas hensyn til momentene som her skisseres. IKT i utdanning vil framover gi nye muligheter med hensyn til organiseringen av selve skolestrukturen, men også hvordan pedagogikken vil utvikle seg. Det er viktig å fokusere på de mulighetene dette gir, ikke bare innad i den enkelte region, men i hele fylket. Samtidig vil utvalget understreke at IKT i utdanning ikke representerer løsninger på alle problemer, men at fornuftig bruk av mulighetene den teknologiske utviklingen gir, vil kunne øke fleksibiliteten for de videregående skolene og samarbeidsmulighetene mellom dem. Men utvalget understreker at det ikke finnes belegg for at bruk av IKT i utdanning alene representerer noen erstatning for sosial og fysisk tilstedeværelse. Det er i samspillet mellom etterstrebelsen av et nærskoleprinsipp og bruk av IKT i utdanning at gevinstene kan ligge.

• Tilbudsstruktur

I vurderingen av fremtidig tilbudsstruktur i Nord-Troms har det kommet innspill fra begge skolene, samt Nord-Troms regionråd. Det er fra disse partene ønskelig at det i fylkesrådets arbeid med rullering av tilbudsstrukturen blir foretatt en ny vurdering av de tilbud som ble lagt ned ved Skjervøy videregående skole skoleåret 2010/2011:

- Fiske og fangst VG2
- Kokk- og servitørfag VG2
- Matfag VG2
- Teknikk- og industriell produksjon VG1

I tillegg er det kommet innspill fra både Nordreisa videregående skole og Skjervøy videregående skole på det de mener er nye viktige utdanningstilbud for regionen. Det gjelder Service og samferdsel, IKT servicefag og Idrettsfag.

I en slik vurdering vil økonomi, søkergrunnlag, behovet for utdanningen i regionen, samt mulighetene for læreplass være viktig å få avklart. Med en søkergruppe som i et lengre perspektiv er i tilbakegang er det også uklart hvilke konsekvenser eventuelle nye tilbud vil kunne få for eksisterende tilbud. Det fremtidige elevtallet tilsier at det ikke vil være mulig å tilby alle utdanningsprogrammene i regionen. Vil eventuelle nye tilbud da trekke søkere fra andre tilbud, som vil kunne stå i fare for å falle bort, og vil det kunne bidra til å bremse på søkningen ut av regionen?

o Kostnader ved nye studietilbud ved Nordreisa videregående skole

Skolen har sett på tilbudene som følger nedenfor og lagt til grunn at det kan gis undervisning i fellesfagene både på yrkesfag og studiespesialisering innen det tilbudet skolen har i dag.

Skolen beregner at et bredere tilbud vil rekruttere elever fra Nord-Troms som søker seg ut av regionen i dag, og vil i tillegg sannsynligvis gi rekruttering fra skolens egne elever som går andre linjer i dag.

VG1 Service og samferdsel

Det er 477 timer i programfagene. Det tilsvarer en merkostnad lønn på knapt 1,2 mill kr. Skolen forutsetter at elevene kan gå i eksisterende grupper i fellesfag. Det er nå ni elever fra Nord-Troms som søkte tilbudet (oversikt vist i møte i Arbeidsgruppa). Disse gir en finansiering på ca 720 000 kr.
Skolen vil ikke ha nevneverdig behov for innkjøp av utstyr for å starte VG1 Service og samferdsel. Det sterkeste argumentet for programområdet er behovet i regionen, både pga av satsingen på reiseliv og Nordreisa/Skjervøy som handelsdistrikt. Videre vil det styrke rekrutteringen til skolens VG2 tilbud Transport og logistikk, og evt VG2 IKT, jfr under.

VG2 IKT Servicefag

VG2 IKT Servicefag har 477 timer i programfagene, dvs 1,2 mill kr i lønnsutgifter. Å starte dette tilbudet vil kreve en del investeringer i utstyr, i et notat fra 2007 er dette beregnet til ca 300 000 kr.
Det er et klart behov for utdanningen i regionen. Dette er dessuten en utdanning som rekrutterer fra alle de andre yrkesfagene. Skolen har ikke oversikt over hvor mange ungdommer fra Nord-Troms som tar denne utdanningen nå, men hadde god søkning til det tilsvarende tilbudet under Reform 94.

VG1-VG3 Idrettsfag

Denne læreplanen har 1008 t egne programfag fordelt på fire ulike fag. Dette vil koste ca 2,5 mill. I tillegg må de ha minst et valgfritt programfag. Her kan skolen tilby Toppidrett uten vesentlige kostnader fordi de har det allerede. Det er da en forutsetning at idrettsklubbene tilbyr undervisning i de enkelte idrettene elevene driver. De vil også kunne velge blant ordinære programfagtilbud skolen har allerede. Det er nå 11 elever fra Nord-Troms som går VG1 Idrettsfag andre steder i Troms, dvs. en elevbetaling på ca 700 000 kr.

Det synes uforholdsmessig dyrt å tilby utdanningsprogram for idrettsfag i Nord-Troms. Skolen ser det som et alternativ å ta inn flere programfag i studiespesialisering, f. eks Friluftsliv 1,2 og 3 og evt Breddeidrett. Videre kan de tilrettelegge Toppidrett, hvor de har landslinje for langrenn og skiskyting i dag, for flere idretter gjennom et samarbeid med lokale idrettsklubber uten vesentlige merkostnader. Da vil elevene kunne få vitnemål for studiespesialisering samtidig med egen idrettssatsing. Tilbud om femtimers programfag koster om lag 125 000 kr pr år, dvs at de vil kunne tilby både Friluftsliv og Breddeidrett for ca 750 000 kr. Dette er interessante fag for ønsket profil og næringsutvikling i Nord-Troms. Skolen ønsker en videre dialog om dette og mener det er viktig å involvere og ha en forpliktende dialog med Regionrådet, de lokale idrettsklubbene, med flere.

- **Kostnader ved tilbudet "Idrettsfag–studieforberedende–naturbruk-naturforvaltning og lokale idrettslag" ved Nordreisa/Skjervøy vgs**

3 hovedpilarer:
Fotball, handball og friluftsliv/naturbasert reiseliv

Vg1 Idrett
25 t/ u felles med studieforberedende
1 t/u sammen med naturbruk vg1
2-4 t sammen med lokale klubber på kvelds/ettermiddagstid
Mulig fordypning/teori toveisTV sammen med NVS

Vg2 Idrett
Vg3 Idrett

Disse klassene samkjøres i programfagene med en minimums tidsramme på 20t/u (1 klasse med både vg2 og vg3 elever)

I fellesfag vg2 og vg3 inngår elevene i allerede eksisterende fellesfagtilbud på skilinje og studiespesialiserende tilbud på NVS og SVS (geografi og samfunnsfag)
Med et gjennomsnittlig elevtall på 10 elever pr år vil det til sammen f.eks være
20 elever som ellers ville gått i Tromsø/Alta som får tilbud i Nord-Troms.

Kostnad dette tilbud:	20 t/u vg3 og vg2	= 500 000 kr
	12 t t/u vg1 (6t NVS/6 t/SVS	= 300 000 kr
	Lærerkostnad	= 800 000 kr

Inntekt 20 elever til Nord Troms 79 000 kr pr elev x 20 = 1590 000 kr
Overskudd nok til å dekke reiser, utstyr, leie idrettshall m.m. +++

Oversikten viser at det er ulike forslag til tilbud innen Idrettsfag fra skolene, hvor kostnadene knyttet til fullt Idrettsfag i et samarbeid mellom Skjervøy og Nordreisa vil være høyere enn tilbudet om Toppidrett som Nordreisa foreslår.

• Økonomi

Nordreisa videregående skole hadde i 2009 et regulert budsjett på kr. 32.8 mill. Resultat for skolen var et overforbruk på kr. 3.4 mill. Dette inkluderer kostnader til samiskundervisning til elever ved andre videregående skoler via lyd/bilde. For Skjervøys del var det regulerte budsjettet på kr. 18.4 mill., og med en overskridelse på ca. kr. 60.000.

For 2010 er det regulerte budsjettet for Nordreisa kr. 30.1 mill. Så langt i 2010 viser tallene at skolen har brukt ca. 67% av budsjettet. For Skjervøys del er det regulerte budsjettet på kr. 15.9 mill., og med et foreløpig forbruk på 62.5% av budsjettet. Skjervøy forventer å gå i balanse inneværende skoleår, mens Nordreisa er i gang med tiltak for å tilpasse driften til de gitte budsjettrammer.

o Økonomiske innsparinger

Fylkestingets gjorde i sitt møte 01.12.09, sak 98/09, pkt. 4, slikt vedtak:

”Fylkestinget ber fylkesrådet vurdere å opprette Nord-Troms videregående skole fra og med høsten 2011. Ledelsen ved de to skolene i Nord-Troms får i oppgave å samordne tilbudet i regionen i samarbeid med fylkesrådet. **Dette arbeidet skal også gi en økonomisk utgiftsreduksjon i tråd med forventingene i budsjett/økonomiplan.”**

Tabell 8 viser den forutsatte innsparingen lagt inn i Budsjett-/økonomiplan 2010-2013:

Tiltak	2010	2011	2012	2013
Samordning av tilbud Skjervøy og Nordreisa vgs	**0**	**500 000**	**1 200 000**	**1 200 000**

Tiltak for å redusere kostnadene ved Nordreisa videregående skole

Skolen har vedtatt å redusere antall programfag og språkfag for studiespesialisering fra og med skoleåret 2010/2011. Det gir følgende innsparingspotensial:

Tabell 9 viser innsparinger ved Nordreisa videregående skole

Fag	Timer	Innsparing	Merknad
SAM3033 Økonomistyring	140	125000	
SAM3019 Sosiologi og sosialantropologi	140	125000	
SAM3020 Politikk og menneskerettigheter	140	125000	
SPR3019 Reiseliv og språk 1	140	125000	
SPR3020 Reiseliv og språk 2	140	125000	
Fransk2 VG1	112	75000	Elevene tilbys bare fransk 1
Fransk2 VG2	113	75000	
Slår sammen klassene i fellesfag på yrkesfag	393	250000	Pr klasse vi greier å slå sammen
Innsparingspotensial		**1025000**	

SAM3035 Økonomi og ledelse erstattes av Entreprenørskap og bedriftsutvikling. Skolen greier dermed å følge opp vedtaket om at alle elever skal tilbys opplæring i entreprenørskap/ elevbedrift på en bedre måte. Skolen har også vedtatt å tilby bare spansk 2, fordi mange ungdomsskoleelever har spansk. Dette er imidlertid problematisk pga elever som flytter tilbake fra andre skoler i VG2. Tallene over viser et potensial. Noen fag må skolen fortsette med dette året for at elevene må ta dem for å få vitnemål. Vedtaket innebærer at elevene som går studiespesialisering i Nord-Troms får et smalere tilbud både innen språk og programfag enn på andre skoler. Men med gitte rammer må skolen altså skjære ned på tilbudet. En må også være oppmerksom på at Landslinja for ski bidrar til at skolen kan opprettholde et bredere tilbud av språk og programfag enn de ellers ville kunne gjøre.

Tabell 10 viser tiltak for å redusere kostnadene ved Skjervøy videregående skole (fra 01.08.10)

Tiltak	Økonomisk innsparing
60% stilling som avdelingsleder gjort om til pedagogisk stilling	Ca. 360 000 (fra 2011)
60% stilling som konsulent, merkantilt, vakant fra 01.08.10	Ca. 240 000 (fra 2011)
50% stilling som kantineassistent, vakant	Ca. 145 000 (fra 2011)
20% stilling som kontorsjef, vakant fra 01.08.10	Ca. 100 000 (fra 2011)
SUM	**Ca. 845 000 (fra 2011)**

Summerer vi forslagene fra Nordreisa og Skjervøy videregående skoler er det foreslått tiltak med innsparingspotensial på **kr. 1 870 000**, med helårsvirkning fra 2011, som er innenfor forutsetningene lagt i Budsjett og Økonomiplanen for 2010-2013.

• Hensyn som må tas ved etablering av fremtidig skolestruktur

Det er mange hensyn som må tas ved forming av fremtidig skolestruktur. Under trekkes fire sentrale hensyn frem. Målsettingen er å finne ut av sammenhenger mellom ulike hensyn og grep som bør tas for at hensynene som vektlegges som viktigst, kan innfris gjennom en ny skolestruktur.

o Hensynet til elevenes behov for utdanning (elevperspektivet)

Hensynet til elevenes behov for læring/utdanning er en helt sentral dimensjon for utdannings - systemet. Den videregående skolen er et redskap for at elevene som går der, skal få den utdanningen de har lyst på og som de trenger. Fokus er på kriterier for god utdanning. Perspektivet kan rendyrkes eller håndteres i kombinasjon med andre hensyn. Politiske beslutninger bør tuftes på hva som er kriterier for ”den gode utdanningen”, samt ta hensyn til disse kriteriene.

For det første handler det om lærerkompetanse. Det er vel liten tvil om at lærerens kompetanse er et svært viktig kriterium for god læring/utdanning. Dette er vel dokumentert i pedagogisk forskning. Læreren er viktigere enn en fin byggmasse. Skolen bør derfor være en attraktiv arbeidsplass, slik at skolen kan sikre seg gode lærere, samt være i stand til holde på og kompetanseutvikle de lærerne som har sitt virke der. Er dagens skolestruktur attraktiv for dagens og fremtidas lærere? Her er det flere avveininger. Det er gjerne slik at god lærer - kompetanse har de beste betingelsene i solide fagmiljøer av en viss størrelse. En slik vekting taler for en skolestruktur med et størst mulig elevgrunnlag, det vil si en konsentrasjon av fagmiljøer.

For det andre handler elevperspektivet om fagene som tilbys (tilbudsstrukturen). Er fagene attraktive og nødvendige? Skolestrukturen bør samlet ivareta de behovene som til en hver tid er i regionen med hensyn til videregående utdanning. Det betinger en struktur som både er forutsigbar *og* fleksibel på samme tid. Dette er det svært utfordrende siden elevgrunnlaget blir stadig skjørere. En del nisjefag vil være særlig utfordrende å få til. En løsning er også her å satse på konsentrasjon av enkeltfag, slik at man sikrer seg et minimum av elevrekruttering.

Spredning av små fag på flere lokasjoner kan føre til uheldig konkurranse der man kan ende opp med at ingen skoler over tid får nok elever til at de kan sikre forutsigbarhet i gjennomføringen. Nye IKT-baserte undervisningsformer kan erstatte noe av dette.

For det tredje handler læringsmiljø ikke bare om lærere, men også om dynamikken elever imellom. Hvor viktig er skolens beliggenhet ifht læring? Hva betyr dette for elevens trivsel, utvikling, trygghet, læringsevne, frafalls-/bortvalgsproblematikk, etc? Hva vet vi om dette? Den gjengse oppfatning er at det er av stor verdi at flest mulig kan dagpendle til sin skole og bo hjemme så lenge som mulig. Et slikt kriterium peker i klar retning av en mest mulig desentralisert skolestruktur. Spørsmålet blir hvor sterkt et slikt kriterium står, og videre hvordan det kan kombineres med andre kriterier. De fleste ser på nærhetsprinsippet som viktig. Samtidig kan det også se ut til at de skolestedene som har deler av sin elevmasse boende på hybel/internatbygg, ikke beskriver frafallsproblematikk som noe som utpreget tilhører denne gruppen elever (borteboere). Men helhetsbildet ser ut til å være at det er ønskelig at så mange elever som mulig kan bo hjemme mens de går på videregående skole. Sammenligner vi dette hensynet med de to elevhensynene som er nevnt ovenfor, så står dette i et motsetningsforhold til disse. Konsentrasjon og solide fagmiljøer betyr mest sannsynlig nedlegging av noen eksisterende fysiske skolelokasjoner. Dette gir lengre reiseavstand for flere elever og øker behovet for boløsninger utenfor eget hjemsted. Hva slags hensyn skal veie tyngst her?
Fysisk infrastruktur virker også inn på elevene. Hvordan ser en moderne videregående skole for de neste 20-årene ut? Hva slags skole er det elevene ønsker å gå på? Er dette et viktig hensyn ut fra elevens perspektiv? Kan infrastrukturen virke inn på forhold som har med læring og trivsel å gjøre? Her må det tenkes nøye igjennom hvordan skolens fysiske struktur skal bli seende ut. Dette handler om flere forhold. For det første handler det om lokalitetene utdanningen foregår i. Videre handler fysisk struktur, jamfør den digitale dimensjonen, om hvorvidt det er et poeng at det finnes store miljøer der elevene trenger å møtes rent fysisk. Den digitale utviklingen vil kanskje tillate at elevene i fremtida kan sitte nær sagt hvor som helst og være nettopp elever, men er dette hensiktsmessig i forhold til læringsmiljø? Hvor går i så fall grensene for hvor små slike miljøer kan være? Det er mange hensyn som ligger til elevperspektivet. Den beslutningen som tas om skolestruktur må avveie hvilke hensyn som skal veie tyngst. Dette er et politisk, verdimessig, og kanskje også økonomisk, valg.

- **Hensynet til de ansatte (arbeidsplassperspektivet)**

Hvordan ser dagens og morgendagens lærer ut? Hva slags rammer ut fra et arbeidstaker- og arbeidsgiverperspektiv skal en skolestruktur ivareta? Er det alltid samsvar mellom lærerens behov og elevenes behov? Hvordan ser den attraktive arbeidsplassen ut? Hvordan spiller sentralisering versus desentralisering inn i forhold til et arbeidsplassperspektiv? Hvordan kan en attraktiv styrings- og ledelsesstruktur utformes, ikke bare på vegne av elevene, men også for de ansatte og eierne? Hva slags rammer for fysisk infrastruktur er det den ”moderne læreren” ønsker å ha sitt virke innenfor? Dette er sentrale spørsmål det er viktig å kunne svare på. Vil en desentralisert modell med flere lokasjoner kunne ivareta sterke og interessante fagmiljøer, eller er det nødvendig å konsentrere fagmiljøene mer enn i dag? Mange av disse refleksjonene korresponderer med de hensyn som er utlagt i forhold til elevperspektivet. Det er for eksempel slik at vi antar at de fleste etablerte lærere som er bofast (gjerne med familier), også vil finne det problematisk å måtte starte en pendlertilværelse hvis modellen som velges, skulle virke sentraliserende. Det sentrale blir å finne ut av og ta stilling til hvordan morgendagens lærer (og de som tilhører støttestrukturene) ønsker at arbeidsplassen

skal se ut. Er det attraktivt med små enheter, eller er det store sentralskoler eller kanskje mellomløsninger som er det mest forlokkende?

- **Hensynet til lokalsamfunnet og regionen (distrikts- og lokalsamfunnsperspektivet)**

Dette handler om skolen som et viktig senter for lokal og regional kompetanseutvikling. Desto mindre sted, desto større betydning har den stedsspesifikke skolen for stedet. Dette handler om arbeidsplasser og om kompetanse som tilflyter stedene i kraft av at de har en videregående skole i sin midte. Dette er derfor også et hensyn som må tas med når beslutningen om fremtidig skolestruktur skal tas. Vi mener at det er viktig at slike hensyn tas, siden de videregående skolene fremstår som viktige arbeidsplasser og kompetansemessige motorer i lokalsamfunnene de har sitt virke i. Hva betyr nedbygging eller nedlegging av skoler for den regionale utviklingen frem mot 2030? Hva betyr i så fall dette for rekrutterings -grunnlaget fra disse stedene? Med en nedbygging og eventuell nedlegging av Skjervøy videregående skole, kan framskrivingene for elevgrunnlaget fram mot 2030 se verre ut, fordi det er rimelig å anta at skolen i seg selv er med på å opprettholde og vitalisere befolknings – grunnlaget i denne delen av regionen. Eller er det slik at for eksempel en ny storskole i Nordreisa vil virke vitaliserende for *hele denne* regionen? Utvalget har ingen klare svar på disse spørsmålene. Det finnes heller - så langt utvalget kjenner til - ingen entydige funn i regionaliseringsforskningen som på generelt grunnlag peker i retning av den ene eller andre løsningen. Dette er et ytterligere dilemma politikerne står overfor.

- **Hensynet til eierinteresser og økonomi (det økonomiske perspektivet)**

Det som alle hensyn må speiles opp mot, er et kjernemoment i utredningen, nemlig at valg av skolestruktur må ses i sammenheng med de økonomisk orienterte argumentene som ligger til grunn for utredningen. Det sies at dagens skolestruktur er for dyr. Det vises blant annet til at Troms sammen med Sogn og Fjordane har den dyreste enhetsprisen pr elev i Norge. Det sies i samme slengen at disse to fylkene har vært de mest tilbakeholdne med å la være å omstrukturere sin skolestruktur. Dette kan leses som om det er en sammenheng mellom høyt kostnadsnivå og fravær av omstrukturering. Her er informasjon hentet fra faktagrunnlaget til fylket (side 7). Hovedutfordringen her mener vi er å se på hvordan hensynet til økonomi står seg i forhold til de andre hensynene. Hvis hensynet til økonomi er det førende, kan dette da innfris uten at dette går på bekostning av ett eller flere av de andre hensynene? Dagens struktur er, etter utvalgets vurdering, i utakt med sin samtid (og enda mer sin fremtid) både med når det gjelder fysisk struktur, tilbudsstruktur og i noen grad kanskje også styringsstruktur. Denne utakten kan bli mer problematisk fremover om noe ikke gjøres. Men hvordan skal disse grepene gjøres? Uansett valg vil noen av de hensynene som er presentert ovenfor måtte lide.

• Noen erfaringer med det 13-årige skoleløpet

Forsøk med et samarbeid mellom fylkeskommune og kommune om det 13-årige skoleløp er gjort flere plasser i landet, blant annet i Oslo. Her er noen av deres erfaringer så langt.:

Pedagogiske erfaringer:

Ved en av skolene ligger de betydeligste pedagogiske erfaringene i arbeidet med utdanningsvalg og karriereveiledning. Skolene opplever at deres elever ved ungdomstrinnet har erfaringer som

gjør at de vet mer om utdanningsprogrammene som tilbys på videregående nivå, og hva som kreves når en går på videregående skole. Som programfag til faget utdanningsvalg tilbyr skolen tilpassede opplegg som går ut over de enklere smakebitkursene som normalt er tilrettelagt for ungdomsskolene.

Skolenes samlede lærerkompetanse er brukt mer fleksibelt på og mellom de ulike trinnene, og dermed har en kunnet legge et godt grunnlag for bedre tilpasset opplæring. Blant annet har de hatt opplegg der ungdomsskoleelever som er praktisk orientert, har fått matematikkundervisning på byggfag der det er jobbet med konkreter for å forstå matematikken bedre. Skolen har likeledes kunnet tilrettelegge for at elever på ungdomstrinnet har fulgt opplæring i matematikk og engelsk på videregående nivå.
Det pekes på at gjennom å være en 8 – 13-skole har lærere både jobbet sammen og/eller jobbet på begge nivå, og dermed gitt hverandre bedre forståelse for utfordringer henholdsvis på ungdomsskolenivå og på videregående. Forståelsen for arbeidsmetoder, innhold og nye krav er blitt bedre i hele lærerkollegiet. Det er også enklere for lærerne på ungdomstrinnet å være tydelige overfor elevene om hva som forventes av dem når de begynner i videregående skole. Skolen har kunnet tilrettelegge for at elever på tvers av ungdomstrinnet og videregående nivå jobber sammen. Media-elever bistår og jobber sammen med ungdomsskoleelever i prosjekter hvor man bruker digitale medier i ulike undervisningsopplegg. Videre har elever fra drama gjennomført undervisningsopplegg innen dans og drama på ungdomstrinnet.

I begrunnelsen for etablering av 8 – 13-skoler ble muligheten for systematisk innsamling og oppfølging av resultater fremsatt som sentral. Det pekes på at de har bedre kunnskap om elevene som kommer fra eget ungdomstrinn. Dette gjør at de kommer tidligere inn med riktig innsats for de elever som trenger en bedre tilrettelegging. For IOP- elever som kommer fra eget ungdoms - trinn har de mulighet til å tilrettelegge allerede på våren i 10.trinn. Videre erfarer skolen at egne elever fra ungdomstrinnet med uønsket adferd blir bedre ivaretatt, fordi miljøteamet har bedre mulighet til å tilrettelegge for at de får rammer som hjelper dem å mestre adferden.

Det er løpende dialog om utfordringene mellom trinnene. Skepsis i forhold til at en 8-13-skole kunne være negativt for elevmiljøet har ikke innfridd. Skolens erfaringer viser det motsatte. I arbeid med skolens sosiale handlingsplan ser skolen store fordeler ved å benytte de eldre elevene i arbeidet mot mobbing og øving i sosiale ferdigheter. Elevmekling er blitt en stor satsning og er enklere å gjennomføre fordi skolen kan følge opp elevmeklerne over lengre tid en normalt, da noen er elever gjennom 6 år.

Økonomiske erfaringer:

Det vises til:

- Bedre utnyttelse av fellestjenester som kontor, vaktmester, renhold og lignende
- Bedre utnyttelsen av IKT- ressurser
- Bedre disponering av ledelsesressursene

Fordelene kan ikke tilskrives at de to nivåene er slått sammen til en skole, men snarere at skolen er blitt større ved å bli 8 – 13-skole. Skolen peker imidlertid på at de forvaltningsmessige rammene medfører at stordriftsfordelen ikke kan utnyttes fullt ut. De økonomiske tildelingene kommer fra 2 kapitler og fører til at det må legges to budsjetter. Dette medfører at helhets - løsninger uteblir. Skolen løser utfordringene ved fordelingsnøkler på kostnader som gjelder begge kapitlene. Områder som er utfordrende er:

- Innkjøp av IKT-infrastruktur
- Innkjøp av IKT- utstyr
- Innkjøp av bøker til biblioteket

- Innkjøp av utstyr til kroppsøving i felles idrettshall.

Likeledes opplever skolen det som lite gunstig at budsjettet føres i to ulike kapitler, og det ene kapitlet går i merforbruk og det andre i mindreforbruk. Aktiviteten må begrenses for å komme i balanse. Dersom skolen hadde kunnet forholde seg til at de var en reell 8 – 13-skole også økonomisk, ville elevene fått et bredere tilbud.

Organisatoriske erfaringer:

Man opplever å ha store organisatoriske fordeler ved å være en 8 – 13-skole når det gjelder å løse utfordringer som skoler generelt står overfor. Skolen tilbakemelder at det er:

- Enklere å utføre sosial kontroll, felles holdninger og felles regler i hele ungdomsmiljøet
- Enklere å utnytte kompetanse på tvers, særlig hva angår:
    - pedagogisk kompetanse
    - faglig kompetanse (gjelder særlig små fag)
    - spesialisering innen lederfunksjonene

Resultatet er at skolen kan fremstå som en mer profesjonell organisasjon. Rektor opplever i større grad å kunne lede fremfor å gjøre administrative oppgaver.

Oppsummering:

Utdanningsetaten i Oslo er av den oppfatning at 8 – 13-skoler gir bedre rammer for helhet og sammenheng, samtidig som det forenkler tilrettelegging for fleksible opplæringsløp. Åpningen av nye skoler vil gi ytterligere grunnlag for erfaringer..

• Konsekvenser for busstransport hvis skolestrukturen for videregående skoler endres nord for Lyngen.

Fra Samferdselsetaten har utvalget fått følgende vurdering av konsekvensene ved en endring av skolestrukturen i Nord-Troms.

Forutsetning for denne gjennomgangen er:

1. Ingen endringer i strukturen for andre skoler.
2. Ingen endringer i start- og slutt tidspunkter.
3. Det anlegges ikke ny skole annet sted.

Dagens ordning

I dag er det to videregående skoler i området, en på Skjervøy og en på Storslett. I tillegg er det en del barne- og ungdomsskoler i regionen. Samordningen av elevtransport til skolene, dvs. barne-, ungdoms- og videregående skoler er i dag nærmest optimal.

Følgende skoler i Nordreisa betjenes i dag:

- Moan Skole, Storslett - barnetrinn 1. – 4. klasse, oppstart kl 08:30
- Storslett Skole, Storslett - barnetrinn 5. – 10. klasse, oppstart kl 08:30
- Rotsundelv skole, Rotsundelv - barnetrinn 1. – 7. klasse, oppstart kl 09:00
- Nordreisa Videregående Skole, Storslett, oppstart kl 08:30
- Sørkjosen Skole (midlertidig), Storslett - ungdomstrinn 5. – 7. (?) klasse, oppstart kl 08:30

Følgende transporter utføres til disse skolene:

- Buss A starter i Oksfjorddalen, Lommemoen kl 07:20, kjører via Øvergård til Oksfjord v.kr. og korresponderer der kl 07:45 med
- buss B som starter på Livoll i Oksfjorddalen kl 07:25, kjører via Nyheim Oksfjordvann og korresponderer på Oksfjord v.kr. kl 07:45 med
- buss C som starter på Nyheim (NB! ikke samme sted som Nyheim Oksfjordvann) kl 07:35 og kjører til Oksfjord v.kr. kl 07:45 for korrespondanse. Buss A og C fortsetter videre til Storslett, buss C fortsetter til Nordreisa Videregående skole og Sørkjosen skole
- Buss D starter i Storvik kl 07:45 (?), kjører til Storslett og fortsetter til Nordreisa Videregående skole og Sørkjosen skole
- Buss E som starter på Loppevoll ca. kl 07:50 og kjører til Storslett
- Buss F starter på Øvre Sappen kl 07:15, kjører via Vinnelys og Tørrfoss til Nordreisa Videregående skole kl 08:17, derfra til barneskolene på Storslett
- Buss G starter i Samueldal kl 07:35 kjører via Kraknes til Nordreisa Videregående skole og Storslett skole og videre til barneskolene på Storslett
- Buss H starter på Løkvoll Birtavarre kl 06:50 og kjører til Sørkjosen skole til Nordreisa Videregående skole
- Buss I starter på Skjervøy kl 07:10 og kjører til Nordreisa Videregående skole og videre til barneskolene på Storslett
- Buss J starter på Sørkjosen kl 08:11 og kjører via Nordreisa Videregående skole, videre til barneskolene på Storslett
- Buss K starter i Rotsundelvdalen, kjører til Rotsundelv skole kl 07:50 hvor den korresponderer med buss fra Løkvoll.

Bussene er på Storslett i passe tid til skolestart for alle skolene, dvs. litt før 08:30.

Følgende skoler i Skjervøy betjenes i dag:

- Skjervøy barne- og ungdomsskole, Skjervøy - barnetrinn 1. – 10. klasse, oppstart kl 08:30
- Skjervøy Videregående skole, Skjervøy, oppstart kl 08:30

Følgende transport utføres til disse skolene:

- Buss A som starter på Langslett v.kr. kl 07:25 kjører til Skjervøy.

Alternativ 1 – Videreføring av dagens struktur, elevene fordelt som i dag
Ingen endringer ut fra det som er beskrevet over.

Alternativ 2 – En videregående skole på Storslett
Dette betyr at det må sette inn en ekstra buss med sjåfør fra Skjervøy til Storslett for å få plass til alle elevene som skal transporteres til Nordreisa Videregående skole. Det vil altså bli to busser mellom Skjervøy og Storslett morgen og to om ettermiddagen. Antall elever ved den videregående skolen i Skjervøy er 62. Ca. 8-10 av disse kommer med buss fra Nordreisa, 17 kommer fra andre steder og bor på hybel på Skjervøy. Det er derfor (reelt sett) 35 elever som vil ha behov for ekstra skyss mellom Skjervøy og Storslett. På strekningen mellom Skjervøy og Langslett veikryss bor det 42 elever som går på Nordreisa Videregående skole. Transporten til de øvrige skolene i Skjervøy kommune vil ikke berøres og det er ikke nødvendig med noen andre omlegginger.

• Modeller for en framtidig skolestruktur i Nord-Troms

Arbeidsutvalget har i fremstillingen over forsøkt å få frem et bilde av den situasjonen som preger Nord-Troms generelt, og mer spesifikt i forhold til situasjonen for den videregående skolen i regionen. Fremstillingen er basert på statistikk og diverse synspunkter der utvalget så langt som råd er, har forsøkt å slippe berørte stemmer til.

Fra materialet kan flere utfordringer leses. Hva som fremover er grepene for å møte disse utfordringene finnes det ingen fasitsvar på. Utvalget er derfor samstemt om at de valgene som gjøres bør være så godt begrunnet som overhodet mulig. Samtidig må det understrekes at utvalgsmedlemmene ser noe ulikt på hva som pr dato er den beste løsningen å arbeide ut fra. Dette vil fremgå av fremstillingen under.

Det viktigste er å få på plass en bærekraftig og robust skolestruktur for Nord-Troms som gir god kvalitet og som kan møte framtidens behov for kompetanse. Den videregående opplæringen i regionen må fremstå som attraktiv for ungdommen med et bredt og godt tilbud. Fleksibilitet og samarbeid er viktige nøkkelord, og tilbudsstrukturen må bidra til å skape stabilitet og robusthet.

Ut fra de føringer som er lagt gjennom Fylkestingets vedtak, Fylkesrådets mandat, samt regionens utvikling mener arbeidsutvalget det er tre aktuelle modeller for en fremtidig skolestruktur i Nord-Troms:

1. Videreføring av Nordreisa videregående skole og Skjervøy videregående skole, hvor Skjervøy videregående skole inngår i et samarbeidsprosjekt med Skjervøy kommune om det 13-årige skoleløpet. I tillegg planlegges en samling av ulike utdanningsenheter som Fagskolen, Voksenopplæringen og Nord-Troms studiesenter avd. Skjervøy, i et ”Kystens kompetansesenter”, som organiseres som en egen selvstendig enhet.
2. Opprettelse av Nord-Troms videregående skole, med to aktuelle alternativer:
    a. En lokasjon i Nordreisa.
    b. To lokasjoner - Nordreisa og Skjervøy, hvor det også kan åpnes opp for et samarbeid med Skjervøy kommune om det 13-årige skoleløpet.
3. Videreføring av dagens struktur med to videregående skoler, Nordreisa og Skjervøy.

Ad alternativ 1: Videreføring av Nordreisa videregående skole som selvstendig enhet + Skjervøy videregående skole som en del av et samarbeid med Skjervøy kommune om det 13-årige skoleløpet

Planene for et ”Kystens kompetansesenter” inkluderer bl.a. et samarbeid mellom Skjervøy kommune og Troms fylkeskommune om det 13-årige skoleløpet.

Ungdomsskolen på Skjervøy trenger renovering for ca. 130 mill. kr. Det er derfor stor interesse fra Skjervøy kommune for å utrede et nærmere samarbeid med fylkeskommunen om det 13-årige skoleløpet. Man ser da for seg å flytte ungdomsskolen til den videregående skolen. Dette krever utbygging av lokalene som kommunen må stå for. Kommunen kan i et slikt samarbeid bidra med både idrettshall og svømmehall. Dagens ungdomsskolelokaler kan bygges om og brukes til andre kommunale formål.

Gjennom et slikt samarbeid vil kommunen og fylkeskommunen kunne dele på flere av kostnadene, noe som vil kunne gi økonomiske innsparinger. Dette mener Skjervøy videre -

gående skole vil muliggjøre opprettholdelse av, og en styrking av, søkbare tilbud. I tillegg er intensjonen å samle all voksenopplæring som i dag teller ca. 30 elever, Fagskolen i Troms avd. Skjervøy med ca. 20 studenter, samt Nord-Troms studiesenter, avd. Skjervøy, i samme bygg. Dette innebærer en nytenkning i utdanningssammenheng som vil kunne gi økonomisk gevinst. Troms fylkeskommune vil få mer igjen for pengene, og det vil kunne skape gryende optimisme i Skjervøy-samfunnet. Forslaget inkluderer også et forpliktende og styrket samarbeid mellom offentlig sektor og næringslivet.

Det bør i dette arbeidet vurderes om det kan være aktuelt med en avtale med Finnmark fylkeskommune med hensyn til elever fra kommunene Loppa og Hasvik, slik at de som ønsker det kan gå på skole i Nord-Troms. Nåværende avtale mellom Troms og Finnmark fylkeskommune gjelder elever i Kvænangen og Alta kommune som kan velge skolegang i nabofylket, dersom de kan dagpendle til tilbudet.
Mulighetene for å få på plass signalanløp av hurtigbåten på Karlsøy fredag og søndag slik at elever fra Karlsøy kan ukependle til Nord-Troms for å ta sin videregående opplæring, bør også vurderes.
Regionrådet og skolene rapporterer også om utfordringer knyttet til den rutegående elevtransporten hvor transporten mellom Skjervøy og Nordreisa ikke korresponderer med transporten fra Kåfjord til Nordreisa. Dette gjør det svært vanskelig for elever fra Kåfjord å pendle til skolegang ved Skjervøy videregående skole. I tillegg ville en rutejustering av den daglige skyssbåtruten mellom Kvænangen og Skjervøy kunne muliggjort dagpendling til skolegang på Skjervøy for elever fra Kvænangen.
For å få til ovennevnte kreves grundige utredninger og forpliktende avtaler, men vil kunne legge grunnlaget for livslang læring i ”Kystens kompetansesenter”.

Det er imidlertid flere utfordringer knyttet til et slikt prosjekt:

- Mange ulike aktører fra flere forvaltningsnivå gir utfordringer med hensyn til lovverk, eierforhold, finansiering.
- Hvordan skal en slik enhet styres/ledes/forvaltes?
- Hvor stor er næringslivets vilje til å bidra?
- Vil ungdommen velge et slikt alternativ?
- Hva er regionens behov?

Dette alternativet krever en grundigere utredning. Noen momenter knyttet til styrker og svakheter ved en slik modell kan dog skisseres på det nåværende tidspunkt.

Styrker:

- Vil bidra til å opprettholde viktige kompetansearbeidsplasser på Skjervøy.
- Vil muliggjøre et spennende samarbeid med Skjervøy kommune om det 13-årige skoleløpet, og samtidig inngå som en del av ”Kystens kompetansesenter” med samling av ulike utdanningsenheter.
- Troms fylkeskommune og Skjervøy kommune vil gjennom et slikt samarbeid kunne dele på ulike kostnader.
- Samarbeidet vil også kunne bidra til å lette overgangen fra ungdomsskolen og den videregående skolen og dermed redusere frafallet.
- Samarbeidet vil videre kunne bidra til et tettere samarbeid mellom det pedagogiske personalet i ungdomsskolen og den videregående skolen.
- Vil gi en tilstedeværende ledelse ved begge skolene.

Svakheter:

- Vil ikke gi samme mulighet for samordning av tilbudsstrukturen i Nord-Troms som ved en Nord-Troms videregående skole.
- Vil heller ikke gi samme mulighet for økonomiske besparelser gjennom samordning av ulike funksjoner som ved en Nord-Troms videregående skole.
- Vil vanskeliggjøre arbeidet med å tilrettelegge for en framtidig bærekraftig videregående opplæring i Nord-Troms basert på en fortsatt nedgang i elevgrunnlaget i Nord-Troms.
- Det er klare utfordringer knyttet til styringen av en slik enhet.

Ad. alternativ 2: Opprettelse av en ny Nord-Troms videregående skole

Dette alternativet vil kunne gi et større og mer attraktivt fagmiljø for både elever og pedagogisk personale enn dagens organisering, noe som også vil kunne bedre rekrutteringen av både lærere og elever. Det vil også kunne gi en styrket økonomi gjennom organisatorisk samordning av flere funksjoner knyttet til den videregående opplæringen i Nord-Troms.
En vil også kunne se samlet på tilbudsstrukturen for hele Nord-Troms.

En Nord-Troms videregående skole gir to alternative løsninger:

- En lokalitet i Nordreisa.
- To lokaliteter – Nordreisa og Skjervøy

En lokasjon i Nordreisa vil styrke Nordreisa som skolested, men vil gi uheldige samfunns - messige konsekvenser for Skjervøy kommune. Blant annet fryktes det at Skjervøy vil tappes for både arbeidsplasser og viktig kompetanse. Noen elever og lærere vil nok velge å pendle mellom Skjervøy og Nordreisa dersom man velger dette alternativet, mens andre kan tenkes å forlate Skjervøy for å finne jobb et annet sted.

To lokasjoner vil gi fortsatt aktivitet på Skjervøy, og gi mulighet for å realisere prosjektet knyttet til samarbeid med Skjervøy kommune om det 13-årige skoleløpet. Dette vil kunne muliggjøre en realisering av ”Kystens kompetansesenter” hvor Nord-Troms videregående skole avd. Skjervøy inngår i senteret som har til hensikt å samle flere utdanningsenheter under ett tak. Forsøk med det 13-årige skoleløpet er allerede vedtatt skal prøves ut på Sjøvegan. I tillegg jobbes det i Harstad med å få til et samarbeid mellom ungdomsskolen og videregående skole om et 8–13-løp. Lenvik kommune har også signalisert ønske om en videre dialog om et samarbeid om det 13-årige skoleløpet.

Styrker:

- En felles Nord-Troms videregående skole vil gi et samlet større og mer attraktivt fagmiljø for både lærere og elever.
- Vil gi en styrket økonomi gjennom organisatorisk samordning av flere funksjoner.
- Vil kunne se samlet på hele tilbudsstrukturen for Nord-Troms.
- Med to lokasjoner vil en enhet på Skjervøy kunne inngå i et samarbeid med Skjervøy kommune om det 13-årige skoleløpet.
- En nødvendig endring på grunn av nedgang i hele rekrutteringsgrunnlaget for videregående opplæring i Nord-Troms. For Skjervøy kommunes del vil antallet 15-19-åringer gå ned med nesten 30% fram mot 2030.

Svakheter:

- To lokasjoner vil kunne skape utfordringer knyttet til fravær av stedlig ledelse ved den ene lokasjonen.

- En lokasjon i Nordreisa vil styrke Nordreisa, men bidra til å tappe Skjervøy for viktige kompetansearbeidsplasser.
- En lokasjon i Nordreisa vil føre til at flere, både lærere og elever, må pendle til Nordreisa.
- En lokasjon i Nordreisa vil vanskeliggjøre fokuset på "de blå fag".
- En lokasjon i Nordreisa vil kunne begrense mulighetene for et samarbeid med Skjervøy kommune om det 13-årige skoleløpet.
- En lokasjon i Nordreisa vil gi økte skysskostnader for elevene som må skysse fra Skjervøy til Nordreisa videregående skole.

Ad. alternativ 3: Videreføring av dagens struktur med Nordreisa og Skjervøy videregående skoler som selvstendige enheter

Nordreisa videregående skole har gjennom noen år hatt en nedgang i elevtallet, men har de siste årene hatt en oppgang. Skjervøy videregående skole har imidlertid hatt nedgang de siste årene, og det har gjennom flere år vært usikkerhet knyttet til Skjervøy videregående skoles framtid. Skolen har hatt svak søkning og et etter hvert sårbart fagmiljø.

Skjervøy videregående skole rekrutterer primært fra Skjervøy kommune. Elevtallet ved skolen har som nevnt gått jevnt nedover (tabell side 13), og antallet 15-19-åringer fra Skjervøy kommune vil fram mot 2030 gå ned med nesten 30% (tabell side 26). Det må derfor stilles spørsmål ved om grunnlaget for en selvstendig videregående skole er tilstede. Det vil være utfordringer knyttet til å opprettholde et godt fagmiljø når både elevtall og det pedagogiske personalet blir redusert. Det er også merkostnader knyttet til å opprettholde en liten selvstendig enhet som Skjervøy videregående skole. Føringene fra Fylketinget om å vurdere strukturelle grep for den videregående opplæringen i Nord-Troms for å styrke økonomien og kvaliteten i opplæringen, tilsier også at det nok vil være nødvendig med en kritisk gjennom -gang av nåværende organisering.

Styrke:
- Vil kunne bidra til å skape større trygghet for spesielt Skjervøy videregående skole som gjennom flere år har opplevd stor usikkerhet knyttet til elevnedgang og reduserte tilbud.
- Vil kunne bidra til en fortsatt satsing på "de blå tilbudene" innen naturbruk på Skjervøy.
- Vil bidra til å beholde kompetansearbeidsplasser på Skjervøy.
- Vil gi et fortsatt tilbud uten pendling for de av elevene hjemmehørende på Skjervøy som har valgt å gå på Skjervøy videregående skole.

Svakheter:
- Elevnedgang gjennom flere år har gjort Skjervøy videregående skole til den minste i Troms fylke.
- Framskrivingen av 15-19-åringer i Nord-Troms viser en fortsatt nedgang i rekrutterings-grunnlaget for Skjervøy videregående skole.
- Redusert søkning har bidratt til reduksjon i tilbudene ved skolen.
- En fortsatt reduksjon vil kunne påvirke det pedagogiske fagmiljøet.
- Det må også settes spørsmålstegn ved om så små skoleenheter som Skjervøy vil framstå som attraktiv nok for elevene sosialt og faglig.

o Personellmessige konsekvenser ved endret struktur i Nord-Troms

De strategiske valg man velger å ta i denne saken vil naturligvis kunne få personellmessige konsekvenser. Dersom en velger å videreføre to videregående skoler i Nord-Troms, hvor Skjervøy videregående skole inngår i Kystens kompetansesenter, vil det være vanskelig å gjøre større personellmessige endringer i det som berører videregående opplæring. En eventuell opprettelse av Nord-Troms videregående skole vil ha et potensial for reduksjon i ressursbruken ved skolen. En slik løsning har også to alternativer; en lokasjon i Nordreisa, eller to lokasjoner – Nordreisa og Skjervøy. Her vil også konsekvensene være avhengig av hvilken løsning som blir vedtatt. En løsning med en lokasjon vil naturligvis være den mest dramatiske for de ansatte ved de to skolene som vil bli likestilt i en slik prosess, og spørsmål som tilbud om annen jobb, pendling, pensjonering og eventuelle andre personalpolitiske tiltak vil måtte vurderes. Slike prosesser vil naturlig nok innvirke på det psykososiale arbeidsmiljøet. Det vil derfor være nødvendig med en beredskap i forhold til dette.

De personellmessige konsekvensene vil bli utredet helt konkret når endelig vedtak er fattet i fylkestinget i desember 2010. Håndtering av de som blir berørt av endringer skal skje i henhold til gjeldende omstillingsrutiner, jfr.”*Rutiner for omstilling i Troms fylkeskommune”*. Dette vil skje med spesiell vekt på medvirkning og informasjon til tillitsvalgte, vernetjeneste og de berørte.

• Oppsummering

Arbeidsutvalget har ikke lyktes i å komme fram til en omforent anbefaling til fylkesrådet når det gjelder spørsmålet om å opprette Nord-Troms videregående skole fra høsten 2011.

Utvalget er imidlertid enig om konkrete anbefalinger knyttet til videre utredning av ”Kystens kompetansesenter” med en samling av ulike utdanningsenheter. I tillegg er utvalget enige om å be om en vurdering av konkrete forslag til nye tilbud, samt en ny vurdering av nedlagte tilbud i regionen. Videre er utvalget samstemte i de foreslåtte tiltak til økonomisk innsparing ved de to videregående skolene.

Utvalget er som nevnt delt i synet på om det skal opprettes en Nord-Troms videregående skole. En del av utvalget er av den oppfatning at prosjektet ”Kystens kompetansesenter” har størst mulighet for å lykkes dersom Skjervøy videregående skole inngår som selvstendig enhet i et samarbeid med Skjervøy kommune om det 13-årige skoleløpet. Et sterkere eier-forhold til de oppgaver som skal løses, og at de som er nærmest er best skikket til å ta de beste beslutningene, er hovedargumentene. En tilstedeværende overordnet ledelse er også argument som er løftet fram.

En annen del av utvalget mener at Nord-Troms videregående skole bør opprettes med en avdeling i Nordreisa og en på Skjervøy. En slik løsning er ikke til hinder for en realisering av Kystens kompetansesenter. Den nye skolen kan inngå i et samarbeid med Skjervøy kommune om det 13-årige skoleløpet. En Nord-Troms videregående skole vil gi reduserte kostnader gjennom samordning av administrasjon, pedagogisk personale, støttefunksjoner, m.m. Den vil også gi et større/sterkere fagmiljø, samt større mulighet for å tenke helhetlig tilbudsstruktur.

- **Konklusjon**

Ut fra en samlet vurdering gir arbeidsutvalget følgende konklusjon fra sitt arbeid:

1. Arbeidsutvalget har ikke lyktes å komme til enighet om opprettelse av Nord-Troms videregående skole fra høsten 2011.
2. Utvalget ber om at det igangsettes en prosess for vurdering av mulighetene for at Troms fylkeskommune kan inngå et samarbeid med Skjervøy kommune om det 13-årige utdanningsløpet. Dette vil kunne bli et viktig element i prosjektet ”Kystens kompetanse - senter” som har som målsetting å samle ulike utdanningsenheter som ungdomstrinnet, videregående opplæring, voksenopplæring, fagskole og Nord-Troms studiesenter avd. Skjervøy.
   En slik prosess bør kunne igangsettes uavhengig av valg av skolestruktur for Nord-Troms.
3. Fylkesrådet bes i sitt arbeid med rulleringen av tilbudsstrukturen vurdere om forholdene ligger til rette for en ny vurdering av de tilbud som ble nedlagt ved Skjervøy videregående skole skoleåret 2010/2011, samt opprettelse av nye tilbud som Idrettsfag, Service og samferdsel og IKT-servicefag i regionen.
4. Fylkesrådet bes slutte seg til de foreslåtte økonomiske innsparingstiltakene ved skolene.

Tids- og prosessplan – utredning skolestruktur Nord-Troms (justert 13.09.10)

Møteplan						
29.04.10 Skjervøy vgs	19.05.10 Nordreisa vgs	10.06.10 Tromsø	24.06.10 Skjervøy	19.08.10 Nordreisa	09.09.10 Tromsø	23.09.10 Tromsø
Dagsorden	**Dagsorden**	**Dagsorden**	**Dagsorden**	**Dagsorden**	**Dagsorden**	**Dagsorden**
• Prosessetablering • Bakgrunn for skolestruktursaken • Arbeidsform • Presentasjon av skolene • Mandatforståelse • Informasjon	• Hovedpunkter fra forrige møte • Gjennomgang av hovedmomenter fra de andre utredningene • Gjennomgang av søkerbildet i NT • Innspill fra skolene • Tids- og prosessplan	• Hovedpunkter fra forrige møte • Teknologisk utvikling. Nettbasert undervisning (Universitetet) • Ulike undervisningsmodeller	• Hovedpunkter fra forrige møte • Næringsutvikling i NT	• Hovedpunkter fra forrige møte • Scenarioer for en framtidig skolestruktur i NT	• Hovedpunkter fra forrige møte • Hva ønsker ungdommen i NT? • Scenarioer for en framtidig skolestruktur i NT? • Tilbud i NT • Økonomi	• Gjennomgang av utkast til rapport. • Oppsummering og anbefaling

Tidsplan:

Arbeidsgruppen ferdig	25.09.10
Dokumentet ut på høring	04.10.10
Høringsfrist	25.10.10
Skrivefrist til fylkesrådet	04.11.10
Arbeidsmøte i fylkesrådet	09.11.10
Vedtaksmøte i fylkesrådet	16.11.10
Åpen høring – Utdanningskomitèen	Uke 47
Møte i utdanningskomitèen	30.11.10
Møte i fylkestinget	07.12.10